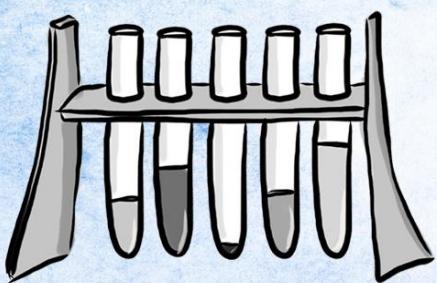
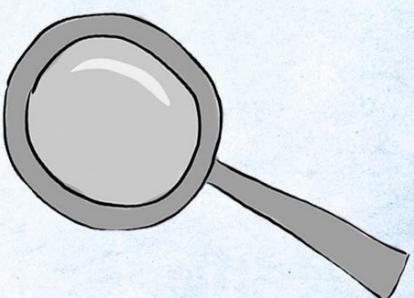
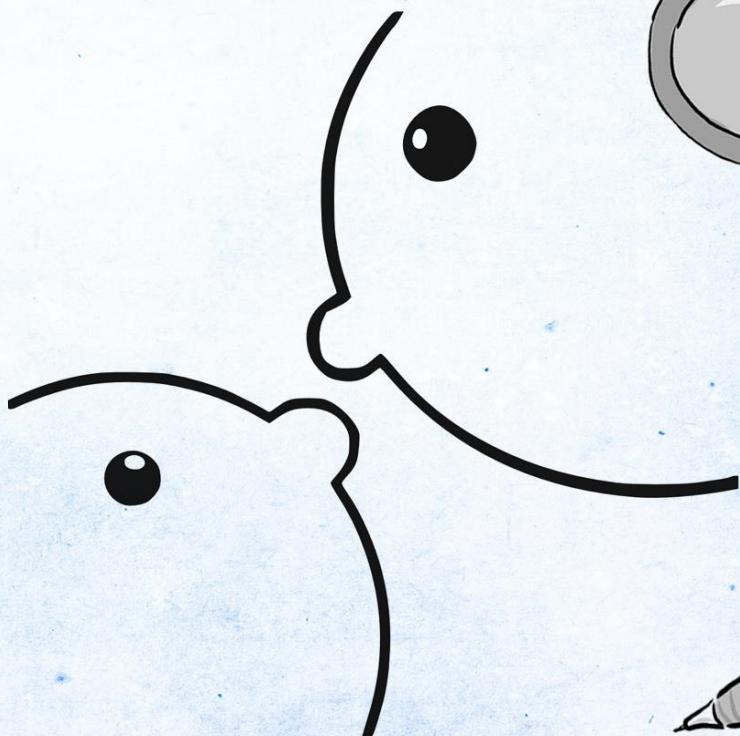
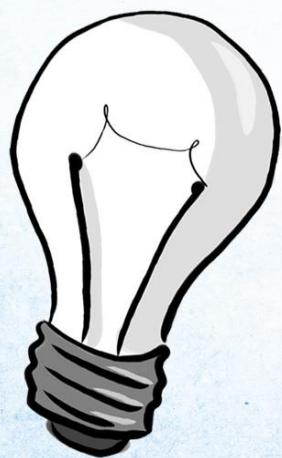

konferencia pre deti a mládež

VRBH

virtuálna realita bez hraníc

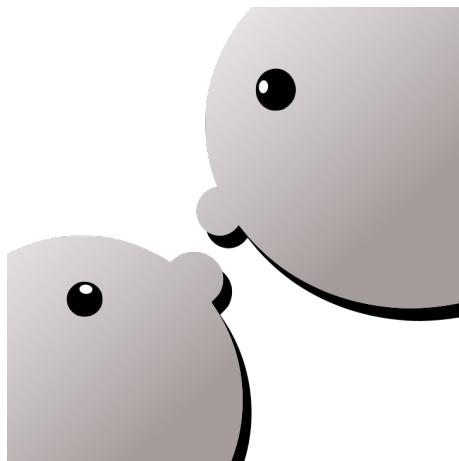

...ak chceš vedieť viac.

VIRTUÁLNA REALITA BEZ HRANÍC 2016

... ak chceš vedieť viac

Zborník prác minikonferencie

UNIVERZITA KOMENSKÉHO, BRATISLAVA

Anita Antalová, Alžbeta Živčáková, Stanislav Griguš, Zuzana Berger
Haladová, Michal Hučko, Robert Valík, Miroslava Valíková, Peter
Vankúš a Ivana Varhaníková

BRATISLAVA, 17. 9. 2016

VYDAVATEĽSTVO:	Knižničné a edičné centrum, Univerzita Komenského, Bratislava
EDITOR:	Martina Bátorová
OBÁLKA:	Stanislav Griguš
ILUSTRÁCIE:	autori literárnych príspevkov
WEBSTRÁNKA:	http://vrbh.sk/
ISBN WEBSTRÁNKY:	978-80-89186-78-5
ISBN ZBORNÍKA:	978-80-8147-070-7

Obsah

Pár slov na úvod	4
Program konferencie	6
Pozvané prednášky	7
Dominik Jakub: Doprava z A do B cez C v meste	7
LEAF: Makovice plné nápadov	7
Martin Ilčík: Procedurálne modelovanie miest	7
Tvorivé dielne	8
Janemi: Hackies a iné	8
Alžbeta Živčáková: Kreslenie Disney postavičiek	8
Robert Valík: Oculus Rift III	8
Mária Slavíčková: Apps in Maths	9
Michal Hučko: Boffin – elektrostavebnice	9
LEAF: Konzultácia detských projektov	9
Rastislav Diviak: Šach – hra kráľovská	9
Ihrysko: Spoločenské hry pre všetkých	9
Literárna tímová superšifra	10
Kategória do 10 rokov	11
Vítazné práce	11
1. miesto: Linda Rychtarechová – Ako vyzerali hry za detstva Tvojej babky alebo dedka? Sú nejaké stále rovnaké?	11
2. miesto: Lea Kollárová – Prečo je niekedy kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?	12
3. miesto: Andrej Krajčo, Samuel Hainc, Juraj Kramár – Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?	13
Ďalšie práce	14
Martin Šipoš – Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?	14
Martina Ščešňáková – Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?	15
Natálka Božíková a Matejko Filo – Prečo zabúdame?	16
Marina Bagin, Lara Stošičová – Čažký život superhrdinu	17
Lujza Mačasová – Prečo v horách chutí voda z vodovodu inak?	19
Xavier Jakubovič – Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?	20
Ivona Adamcová – Ako zistím, ako ďaleko odo mňa udrel blesk?	21
Sofia Mária Lešová – Prečo v horách chutí voda z vodovodu inak?	22
Lara Dangl – Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?	23

Rebeka Kováčová, Tamarka Čaracká – Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?	24
Daniel Štěpánek – Ako by som získal energiu z blesku?	25
Nina Bobeková – Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?	25
Katka Ostertágová – Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?	27
Simona Herbecová – Čažký život superhrdinu	28
Mark Coddington – Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?	29
Tamara Sýkorová – Ako zistím, ako d'aleko odo mňa udrel blesk?	29
Danielka Bežová, Tánička Ščešňáková – Môžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete?	30
Šimon Oravec, Tadeáš Mário Benko – Na čo nám je dobré hélium?	30
Valentína Malichová – Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie? .	31
Kategória od 11 do 15 rokov	32
Víťazné práce	32
1. miesto: Hanka Noščáková – Ako vyzerali hry za detstva Tvojej babky alebo dedka? Sú nejaké stále rovnaké?	32
2. miesto: Hanka Noščáková – Čažký život superhrdinu	34
3. miesto: Nina Habániková – Môžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete? .	35
Ďalšie práce	36
Viktória Vargicová – Ako vznikol názov mesta (obce) kde bývaš?	36
Mária Ostertágová – Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života? .	37
Emka Korbelová, Hanka Magová – Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?	38
Jasna Péterová – Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?	38
Zina Melicherčíková – Môžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete?	39
Hodnotiaca porota	41

Pár slov na úvod

Milí účastníci *Virtuálnej reality bez hraníc 2016*,

sedmička je číslo, ktoré sa vyskytuje v hojnom počte nielen v rozprávkach (sedem trpaslíkov alebo sedem zhavranelých bratov či sedmoro vrchov a sedmoro dolín), filmoch (sedem bolo statočných aj samurajov, sedem je i počet smrteľných hriechov, okolo ktorých sa točí detektívny príbeh) a hudbe (sedem je počet tónov v základnej stupnici a *Seventh son of a Seventh son* je siedmy album kapely Iron Maiden).

Ale sedmička je dôležité číslo takmer pre všetky oblasti. Máme sedem dní v týždni, sedem starých divov sveta, sedem základných fyzikálnych jednotiek (meter, kilogram, sekunda, kelvin, candela, ampér, mol), sedem krčných stavcov a sedem je základných farieb dúhy (červená (vonkajšia strana), oranžová, žltá, zelená, modrá, tmavomodrá (indigo) a fialová (vnútorná strana)).

V chémii je sedmička protónové číslo dusíka, ktorý tvorí až 78% našej atmosféry a 7 označuje neutrálne pH, ktoré oddeluje kyseliny od zásad.

Číslo 7 sa dostalo aj do sveta informatiky. Počet bitov na zakódovanie základnej tabuľky ASCII (American Standard Code for Information Interchange (Americký štandardný kód pre výmenu informácií), čiže tabuľka základných znakov, ktoré sa nachádzajú na klávesnici) je práve 7 (znakov je $128 = 2^7$).

Pre matematiku je okrem iného sedmička štvrtým prvočíslom, Mersennovým prvočíslom (také číslo, ktoré je o jedna menšie ako celočíselná mocnina 2), je súčasťou Tribonacciho postupnosti (číslo vznikne súčtom troch predchádzajúcich čísel v rade) a je to aj takzvané šťastné číslo (definícia pojmu šťastné čísla je dosť dlhá, ale odporúčam Vám si ju vyhľadať na internete. Fakt to stojí za to a budete môcť ohurovať na matike). A sedem je takisto Problémov tisícročia (Millennium Prize Problems), ktoré v roku 2000 vyhlásil Clayov matematický inštitút a jedná sa o súbor najdôležitejších matematických problémov súčasnosti.

Nuž, a siedmy je aj ročník Virtuálnej reality. Už po siedmykrát sme najskôr netrpezivo čakali na Vaše príspevky do súťaže. Potom sme si po náročných dňoch v práci sadali k počítacom, aby sme prelúskali každý jeden Vami zaslaný príspevok. Príspevky boli veselé i vážne. Dlhé i krátke. Boli také, na ktorých bolo vidno, že si autor naštudoval problematiku do hlbky a boli aj také, kde si neprečítal ani pomocné slovíčka a nechal sa uniesť tým, čo si pod daným pojmom predstavuje.

Ako každý rok sa objavilo zopár prác, ktoré sa internetom inšpirovali viac ako by mali, ale naštastie ich počet bol v tomto roku minimálny.

V tomto zborníku sa nachádzajú tie práce, ktoré podľa našho spoločného uváženia stoja za prečítanie a splnili naše náročné kritériá. Ešte predtým, ako sa do týchto prác začítate a dozviete sa z nich kopu zaujímavých vecí, nám dovoľte, aby sme sa na tomto mieste s Vami rozlúčili. Bohužiaľ sme sa ako organizátori rozutekali všetkými možnými smermi, čo spôsobilo zúženie organizačného tímu na minimum, a tak sa organizácia *Virtuálnej reality bez hraníc* stala veľmi náročnou záležitosťou. Odkladáme preto Virtuálnu realitu bez hraníc k zimnému spánku a

dúfame, že ak sa nám časom nazbierajú nejaké pomocné sily na fakulte, alebo sa k nám navráťia skúsení organizátori, tak ju znova prebudíme.

Chceli by sme sa podľakovať v prvom rade všetkým autorom, ktorí počas siedmich rokov pravidelne aj menej pravidelne prispievali do literárnej súťaže. Ďalej by sme sa chceli podľakovať účastníkom konferencie, najmä učiteľom a rodičom, ktorí si našli aj v sobotu čas a prišli sa so svojimi žiacmi a deťmi pozrieť na Fakultu matematiky, fyziky a informatiky.

Ďalšou dôležitou skupinou ľudí, ktorým sa chceme veľmi pekne podľakovať, sú naši prednášatelia a animátori na tvorivých dielňach. Títo ľudia to pre Vás robili bez nároku na honorár, vo svojom voľnom čase a bez nich by Virtuálna realita bez hraníc nikdy nebola akciou, na ktorú sa s radosťou vracie. Verím, že aj keď už budete veľkí, tak si spomeniete ako sme dávali mydlo do mikrovlnky a strieľali v prednáškovej sále z luku s docentom Kundracikom, sledovali nás oči obrazu s docentom Mojžišom, naučili sa základom perspektívy s docentom Kubáčkom. Alebo ako sme s doktorkou Senderákovou pozerali hologramy, s doktorkou Kuracínovou hľadali vysmiate tváričky na náleزوchoch z pitevne a ako sa nenechať oklamať optickými ilúziami a grafmi s doktorom Novotným.

V neposlednom rade ďakujeme sponzorom za finančnú i nefinančnú pomoc. Najmä Fakulte matematiky, fyziky a informatiky, ktorá nám bezplatne poskytovala po celý čas konania konferencie svoje priestory.

Ďakujeme Vám a želáme príjemné čítanie.

Organizátori VRBH 2010-2016

Program konferencie VRBH 2016

08:30 Registrácia účastníkov minikonferencie

09:00 Úvodné slová organizátorov

09:10 Pozvané prednášky

09:10 Dominik Jakub: *Doprava z A do B cez C v meste*

09:45 LEAF: *Makovice plné nápadov*

10:45 Martin Ilčík: *Procedurálne modelovanie miest*

Obed FaynFood

Vyhodnotenie literárnej súťaže VRBH 2016

13:00 Tvorivé dielne

Janemi: *Hackies a iné*

Alžbeta Živčáková: *Kreslenie Disney postavičiek*

Robert Valík: *Oculus Rift III*

Mária Slavíčková: *Apps in Maths*

Michal Hučko: *Boffin – elektrostavebnice*

LEAF: *Konzultácia detských projektov*

Rastislav Diviak: *Šach*

Ihrysko

16:30 Literárna tímová superšifra

18:00 Vyhodnotenie tvorivých dielní a literárnej superšifry

18:15 Záverečné slová

Pozvané prednášky

Dominik Jakub:

Doprava z A do B cez C v meste

Bicykel je výborná dopravná voľba v meste. Svoj čas máte plne pod kontrolou, dopravné zápchy Vás už nezastavia a zaparkujete priamo pred školou, prácou, obchodom. Pritom je to ekonomicky, ekologicky i zdraviu prospešné.

LEAF:

Makovice plné nápadov

Rozbiehaš vlastný startup? Programuješ skvelú appku? Máš vek medzi 10 -- 16 rokov a nápad, ktorý zachráni svet? Pomáhaš chorým, starším, menšinám alebo čo i len jednému človeku?

Toto je slogan projektu LEAF Award. Ak Ťa zaujal, tak neváhaj a príď sa pozrieť na ich prednášku.

Martin Ilčík:

Procedurálne modelovanie miest

Už si sa niekedy zamýšľal nad tým, ako sa v počítačových hrách a v počítačom generovaných scénach vo filmoch tvoria také veľké mestá? Myslíš si, že ich modelujú budovu po budove tak, ako sme to robili na workshope v Blenderi? Príď sa presvedčiť na prednášku Martina Ilčíka.

Tvorivé dielne

Janemi:

Hackies a iné

Vieš, čo je to Hackies? A vieš, čo sú to bezpečnostné oči? Že nie? Tak to potom určite ani nevieš, ako si doma spraviť svoju háčkovanú potvorku, alebo náramok priateľstva. Ak chceš vedieť, ako na to, Milka z projektu *Janemi* Ča rada naučí základy.

Poznámka: Drobné uháčkované predmety priamo počas tvorivej dielne budú venované na projekt <http://www.deti-detom.sk/>.

Alžbeta Živčáková:

Kreslenie Disney postavičiek

Už ste sa naučili kresliť Mangu, výrazy tváre a zdokonalili ste sa v písaní kaligrafie. Teraz je tu pre Vás možnosť naučiť sa kresliť ako tvorca Disney rozprávok. Vedieť nakresliť Mickey Mousa, Elsu, Dumba, Tarzana alebo Alicu v krajine zázrakov, to sa predsa bude niekedy hodíť, no nie?

Robert Valík:

Oculus Rift III

Virtuálna realita prichádza. Vyskúšajte si na vlastného slimáka, aké je to zažiť jazdu na húsenkovej dráhe, keď vy stojíte svojimi nohami pevne na zemi. Zalietaťe si pomedzi skalné bralá Alpských končiarov počas návštevy Bratislav. Skrátka, prídeťte si vyskúšať jedno z najmodernejších zariadení virtuálnej reality – Oculus Rift.

Poznámka: Táto tvorivá dielňa je sponzorovaná firmou VisGravis.

Mária Slavíčková:

Apps in Maths

Na workshope predstavíme vyvíjané matematické aplikácie pre mobilné zariadenia v rámci slovensko-nórskej spolupráce na projekte AiM (Apps in Maths). Účastníci budú mať možnosť otestovať si aplikácie, ktoré im hravou formou umožnia lepšie pochopiť alebo zdokonaliť znalosti z vybraných oblastí matematiky. Aplikácie sú určené pre zariadenia s OS Android alebo iOS (niekoľko zariadení vieme požičať na testovanie počas workshopu, no vlastné sú viac ako vitané). Každý aktívny účastník dostane upomienkový predmet.

Poznámka: Táto tvorivá dielňa je pripravovaná v rámci projektu *AiM (SK06-IV-01-006)*.

Michal Hučko:

Boffin – elektrostavebnice

Už ste niekedy rozmyšľali nad tým, čo všetko treba správne zapojiť, aby ste si doma vyrobili vlastné rádio? Alebo by si potreboval spraviť detektor lží, aby si zistil, či ti niekto klame? Či by si nebodaj už konečne chcel viedieť na akom princípe funguje solárny panel? Ak áno, tak sa zapoj do tejto tvorivej dielne.

Poznámka: Tvorivú dielňu sponzoruje *Nadácia VÚB*.

LEAF:

Konzultácia detských projektov

Máš nápad, ako zlepšiť svoje okolie a nevieš ako ho realizovať? Chcel by si sa prihlásiť do *LEAF Award 2016* (<http://award.leaf.sk/>), ale nevieš dobre formulovať svoju prihlášku, alebo by si potreboval v niečom poradiť? Počas konzultácií s našimi kamarátmi z LEAF-u sa dozvieš všetko, čo potrebujes.

Rastislav Diviak:

Šach – hra kráľovská

Šach je spojením hry, vedy, umenia a športu. Nazrieme spolu do sveta šachu, ktorý vyzerá čiernobiele, ale v skutočnosti je veľmi pestrý. Občas vyzerá zložito, niekedy však môže byť až neuveriteľne jednoduchý. Zvonka môže pôsobiť nudne, no vnútri je veľmi zábavný a fascinujúci. Príde sa niečo naučiť o šachu od medzinárodného rozhodcu a trénera Rasta Diviaka.

Ihrysko:

Spoločenské hry pre všetkých

Počas prestávok medzi jednotlivými tvorivými dielňami, alebo v rámci oddychu vyskúšajte nové, staršie, ale hlavne bombastické spoločenské hry z Ihryiska.

Literárna tímová superšifra

Čítaš? Čítaš naozaj veľa? Tak to sa musíš spolu so svojím tímom zapojiť do veľkej literárnej tímovej supersifry. Dobre ešte preštuduj všetky knihy, ktoré máš doma v poličke, aby si si potom nezúfal, že nevieš správne odpovedať a ceny ti ušli len o takýto mikrokúsok.

Kategória do 10 rokov

VÍŤAZNÉ PRÁCE

1. miesto: Linda Rychtarechová

Ako vyzerali hry za detstva Tvojej babky alebo dedka? Sú nejaké stále rovnaké?

Bolo leto a ja som išla na prázdniny k babke. Veľmi som sa tam tešila, aj napriek tomu, že tam nemám žiadne kamarátky. Chodí tam so mnou aj mladšia sestra, ale tá sa so mnou nechce hrávať. Sem - tam sa so mnou sice zahrá, ale to len na chvíľku. Najradšej sa hrá sama. Jej obľúbenou hračkou je jedna stará babbinka bábika. Raz si ju zobraťa domov a ked' sme potom opäť prišli k babke, začala kričať: „Kde mám bábiku? Kto mi ju ukradol?“ Až potom si spomenula, že si ju zobraťa domov. Je to také naše malé polepetko.

To, že sa so mnou sestra nehrá, mi nahrádza babka. Hráva sa so mnou rôzne hry: karty, človeče nehnevaj sa, schovávačku, naháňačku, puzzle, futbal, bedminton, ale ten babke veľmi nejde, lebo raz odpálila košík na strechu a potom sme ho museli hrať so starou loptičkou. Neskôr sme zistili, že košík z odkvapovej ríny sám vypadol dole. To bolo šťastie.

Ale najradšej sa hrávam s babbou hry, ktoré sa hrávala ona, ked' bola malá. Napríklad na blchy. Postavíme sa s babbou do radu a za pomoci jedného gombíka sa snažíme čo najrýchlejšie premiestniť druhý gombík k čiare nakreslenej na podlahe. Používame odštrngávanie, kedy na kraj gombíka ležiaceho na zemi jemne pritlačíme gombík, ktorý držíme v ruke. Vyhráva ten, ktorého gombík sa prvý dotkne čiary.

Ďalšia moja obľúbená hra z babbinkho detstva je Kolo, kolo mlynské. Vtedy spieva celá rodina:

Kolo, kolo mlynské,
za štyri rýnske,
kolo sa nám polámal
a do vody popadalo,
urobilo báč.

Vezmeme si hoblík, pílku,
zahráme sa ešte chvíľku,
až to kolo spravíme,
tak sa zatočíme.

Potom sa s babku točím, točíme, až popadáme na zem a rehoceme sa, až sa nám bruchá natriasajú.

Ked' konečne chytíme dych, prehovoríme babku na poslednú hru: húsky, húsky. Vtedy hovoríme:

„Húsky, húsky podťe domov.“

„Nejdeme.“
„Pre koho?“
„Pre vŕčka“
„Kdeže je?“
„Za kríčkom.“
„Čo tam robí?“
„Umýva sa“
„Čím sa utiera?“
„Ručníčkom.“
„Kto ho pral?“
„Práčka.“
„Kto ho vyšíval?“
„Vyšívacia.“
„Húsky, húsky podťe domov.“
„Nejdeme.“
„Dám vám žitka.“
„Nechceme.“
„Dám vám chlebík.“
„Ideméééé.“

A potom ma babka naháňa po celom byte, až nám nakoniec búcha bábkina suseda metlou na radiátor, aby sme nerobili taký hluk. Vtedy sa poobliekame a vyberieme sa na zmrzlinu.

Práve pre tieto hry mám letá u babky veľmi rada. S bábkou je vždy sreanda a nudu pri nej nepoznám.

2. miesto: Lea Kollárová

Prečo je niekedy kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?

Prechádzala som sa regálmi mestskej knižnice. Rukami som hladila novučičké knihy zabalené v jemnom obale. Boli práve privezené a ja som mala možnosť byť prvá, ktorá si jednu z nich prečíta. Moja mama tu pracovala, a tak som tu trávila väčšinu svojho voľného času.

Ruka mi zrazu narazila na drsnejší obal malej knihy stojacej v drevenom regáli na rohu knižnice. Pozrela som na ňu ostrým pohľadom, no keď som si ju poprezerala bližšie, na tvári sa mi objavil úsmev. Na obale knihy bola fotografia veľkého koňa, pri ktorom sedelo dievča s blond vlasmi, držiace tohto hnedačku za uzdu. Mal vtipne zvesenú hlavu a komický úsmev. Vzala som túto knihu do náručia a sadla som si na mäkký kožený gauč. Otvorila som ju a začala som čítať...

Stránky som obracala tak jemne ako keby boli z porcelánu. Pripadali mi také krehké a tenké, že som mala pocit, že keď jednu roztrhnem, už nebudem môcť knihu dočítať. Táto predstava ma desila, lebo kniha bola taká dobrá, že som sa nevedela odtrhnúť od čítania. Bola o dievčati a jej koni a ich dobrodružstvách. Napríklad sa im stalo, že stretli medveda. Druhýkrát sa im stalo, že zablúdili. Tretí krát...

Jedného nedeľného večera som sa prechádzala po záhrade a pozerala som sa na malilinké hviezdy. Sadla som si na látkovú hojdačku priviazanú o strom, zakryla som sa dekou a začala som snívať: O mne a hnedom koni a o líke na ktorej spolu cválame. Sedela som na ňom, vietor mi fúkal do vlasov, obloha bola krásne modrá a lístie šuchotalo ako krásne nové šaty pre ešte krajšiu princeznú...

Ráno som sa zobudila v mojej izbe. Slnko mi páliло do očí a keď som sa posadila, moja mama bola ihneď pri mne. Povedala mi, že som vonku zaspala a ona s otcom ma nevedeli nikde nájsť.

Potom ma našli na hojdačke a preniesli ma do izby. Ked'že boli prázdniny, nemusela som ísiť do školy.

Skoro celý deň som čítala tú skvelú knihu. To dievča tam predstavovali ako milé a priateľské a toho koňa ako veľkého šibala, ktorého nikto nevedel skrotiť iba toto dievča. Chovali k sebe také veľké priateľstvo, ako si nikto nevie predstaviť. To dievča sa s ním rozprávalo ako s človekom a ten kôň, síce nevedel hovoriť, ale ona mu rozumela.

Po krátkom čase sa tátu kniha stala mojou oblúbenou. Mali ste aj vy niekedy pocit, že ked' ste nejakú knihu dočítali chceli ste ju prečítať znova a znova a znova? Lebo mne sa to pri tejto knihe stalo. A ja som to aj urobila. Tú knihu som prečítala toľkokrát, že som ju vedela citovať. Raz, ked' som znova išla za mamou do knižnice, našla som tam štyri nové diely tejto knihy. Spolu ich vydali deväť. To mi povedala mama. Všetky tie knihy som prečítala miliónkrát.

Jedného studeného večera som sa ja a moja kamarátka Mia pozerali na počítač. Chcela si tiež požičať prvý diel z týchto kníh. Ten som však už vrátila, a tak som jej nemohla ukázať ako vyzerá. Na internete sme si teda zadali do GOOGLU názov knihy a jej autora. V strede obrazovky sa objavilo koliesko, ktoré znamenalo, že počítač spracováva informácie zadané do malého rámcika. O chvíľu sa nám ukázali obrázky všetkých deviatich kníh. Klikla som na rámček s fotkou prvého dielu, ktorý sa potom zjavil na celej obrazovke. Ked' si ho Mia dobre poprežerala, stlačila som šípku naspäť. Kým som však vypla stránku, zaujal ma jeden text. Hovoril o tom, že všetkých deväť dielov bolo sfilmovaných. Pre túto veľmi zaujímavú a novú informáciu som zadala do počítača program v kine. Celé telo sa mi zachvelo, ked' som zistila, že to hrajú už zajtra. Mamu som preto presvedčila, aby sme sa na to išli spolu s Miou pozrieť.

Jediné dobré na výlete do kina bol však len popcorn, ktorý sme si tam kúpili. Film bol taký hrozný, že som v jeho polovici požiadala mamu nech odídeme. Vôbec to nebolo také, ako som si to predstavovala pri čítaní knihy. Ten kôň nevyzeral tak, ako som ho videla ja. A ešte horšie, tá herečka bola taká samoľúba, že možno síce nechcela, ale hlavnú hrdinku zahrála namiesto ako milé dievča, ako namyslenú fiflenu. Vôbec som sa na to nevedela pozerať. Ten režisér bol asi fakt hlúpy. Doteraz ešte ľutujem tú spisovateľku. Keby som ja napísala nejakú knihu, a niekto by mi ju takto zle sfilmoval, preplakala by som celý jeden týždeň. Na každý jeden diel som chodila s nádejou, že to bude lepšie... No, nebolo.

A tak ked' som otvorila túto knihu, pripadala mi ako zlatý poklad v kope blata.

3. miesto: Andrej Krajčo, Samuel Hainc, Juraj Kramár

Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?

Čaute! Ako sa dnes máte? Dnes je tu piata epizóda Malých novinárov. Dnes sme tu zas Ad'o, Samo a Juro. Dnes sa chceme dozvedieť niečo o počítačových hrách a konkrétnie o hokeji. Chceme sa zlepšiť v útokoch. Ja, Ad'o hrám centra. Juro hrá ľavé krídlo. Samo hrá pravé krídlo. Samo už od rána výskal, nech ideme hrať playstation 3 NHL 16. Náš novinársky nos nás začal svrbiť. To je dobré znamenie! Z toho bude dobrý článok.

Ja, Ad'o, som išiel najskôr za trénerom a spýtal som sa: „Pán tréner, čo musí najlepšie zvládať center v hokeji?“

Vyvalil na mňa oči, otvoril ústa a povedal: „To fakt chceš vedieť?“

„Jasné! Inak by som sa predsa nepýтал!“ odpovedal som.

„Center musí pomáhať obrancom, musí sledovať krídla, musí viest' taktiku ostatných a vidieť celé ihrisko.“

Všetko som si podrobne zapísal. Samo zapol počítač a hľadal informácie, čo musí vedieť útočník – pravé krídlo. Spoločne sme zistili, že musí vedieť obraňovať súperových zadných hráčov na našom poli. Vedieť rýchlo prechádzat z obrany do útoku a mať obrovskú silu, aby zastavil útok. Juro je ľavé krídlo, tak to isté platí i pre neho. Tieto informácie sme dopísali k tým mojim.

Zapli sme playstation 3 NHL 16, do programu sme zadali všetky informácie, ktoré sme získali ako novinári. Zatlačili sme – START. Hra začala.

Prišiel som (Ad'o) na buly! Vyhral som buly. V tom sa objavil znenazdajky obranca súperovho družstva. A čo sa deje? Ten panáčik na playstation 3 NHL 16 prihral puk rovno Samovi, ten poslal prihrávku priamo Jurovi. Už tam vbieham ja a chystám sa dať gól. Ale čo sa deje? Písťalka! Zaskočil ma hvízd rozhodcu. Jeho rozhodnutie znie – som v OFFSIDE. Porazí ma!

Všetci traja sme v tej chvíli mysleli, že nás pri tej hre traftí šľak. Z publika sa do toho ozve hláška smerujúca na mňa, na Ad'a: „Čo si na hlavu? Čo tam ideš!“

A hned' potom kričia NEW YORK RANGERS fanúšikovia: „Fúúúj OFFSIDE!!!“

Ešte sme vám zabudli povedať, že hráme za DETROIT RED WINGS, čo v preklade znamená Detroitské Červené krídla. Pozreli sme na seba. Len tak sa nevzdáme! Hra pokračuje. Teda na playstation 3 NHL 16. Postavili sme sa na buly a teraz sme ich prehrali.

New Yorkoví fanúšikovia kričali: „IDEŠ!!!!“

New York sa rozbehol dopredu a veľké sklamanie.... dostali sme gól. Juro skoro rozbil joystick. Musíme zmeniť taktiku. Pokračovanie v hre. Rozostavíme sa na buly. Ja, Ad'o, ako center vyhľadávam buly. Moja rýchla prihrávka smeruje k pravému krídlu k Samovi. Samo obratne spracováva puk a nedovolí súperom ani ťuknúť. Ja už očami vnímam, ako ľavé krídlo Juro ide za súperových obrancov. Dám signál Samovi. Samo mi pošle priamu a rýchlu prihrávku. Súper nestaci ani hlavu otočiť. Mám puk na hokejke. Viem, že Juro je za súperovými hráčmi. Okamžite strieľanou prihrávkou posielam Jurovi puk. Juro ide do brakeu. A presnou streľou prehodí brankára a dáva gól. Všetci traja sa spokojne usmievame. Naša taktika vyšla. Každý zabojoval za seba a ešte sme zabojovali spoločne za nás. Splnili sme všetky zadania, ktoré sme do playstation 3 NHL 16 dali. Nakoniec sme vyhrali 7:1.

O našich skúsenostiach sme napísali článok do školských novín. Náš článok si prečítal i náš tréner. Potešíl sa. Dokonca nás i pochválil, že len tak neblbneme na počítačoch, ale sa i učíme.

Nás počítač a playstation 3 NHL 16 naučila presne dodržiavať taktiku v hokeji, naučiť sa nové finty, a hlavne vždy sledovať celé ihrisko. A čo nás čakalo na najbližšom hokejovom tréningu? Tréner usmialy od ucha k uchu nám oznamuje: „Milí chlapci, ak chcete byť majstrami sveta, nestaciť trénovať dvojfázovo – na ľade a v posilňovni – ale od dnes trénujeme trojfázovo! Ad'o, Juraj a Samko pre nás vylepšili playstation 3 NHL 16 a budeme trénovať s nimi.“

Pochvala vždy poteší. Pozreli sme na seba a potichu si povedali: „Sme dobrí!“

ĎALŠIE PRÁCE

Martin Šipoš

Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?

Nie je dieťaťa v mojom veku, ktoré by nepoznalo počítačové hry. Preto ked' som si vyberal tému, nemusel som dlho premýšľať, ktorú si zvolím. Nielen že ma baví hrať počítačové hry, ale povedal som si, že napíšem o hrách niečo, aby aj dospelí, teda hlavne moji rodičia, pochopili, aké sú počítačové hry pre deti užitočné. Koľko pozitív nám môžu priniesť.

Poznáte to... Tie večné hádky, koľko času ešte môžeme hrať. Kedy zazvoní budík, ktorý oznamí koniec hry a okamžité vypnutie počítača! A pritom hranie hier je také skvelé.

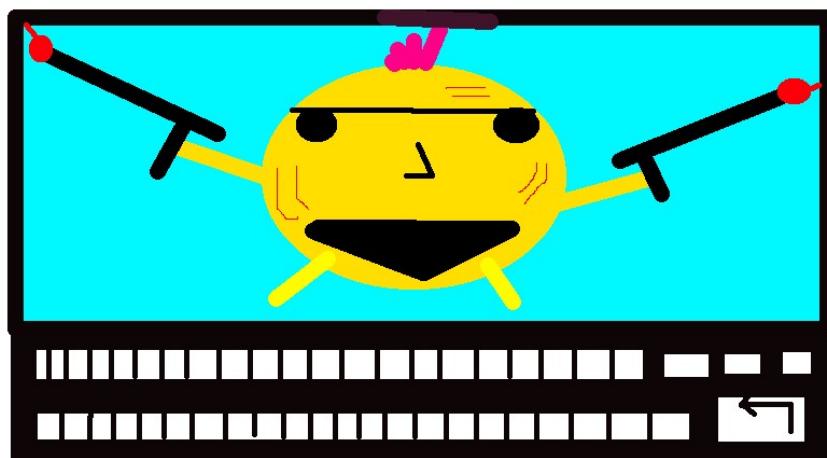
Čím je teda hranie počítačových hier pre chalana v mojom veku – 10 rokov – také užitočné? Hry ma učia viac sa sústrediť. Mám pocit, že ide „o život“, a preto všetci chalani v mojom veku venujú hre, ktorú práve hrajú, plnú sústredenosť. Vtedy nás skutočne nedokáže nič rozptýliť. Taktiež ma učia rýchlejšie reagovať a rozhodovať sa. Blíži sa herný nepriateľ. Čo mám spraviť? Ktoré moje rozhodnutie ma posunie do vyššej úrovne? Alebo uvidím nápis „GAME OVER“?

Niektoré hry ma zdokonaľujú aj v matematike a v logike. Sú rôzne strategické hry, ktoré vyžadujú kreatívne a logické myšlenie. V týchto hrách väčšinou staviam a tvorím vlastné diela. Ked' ich staviam, musím si premysliť, ako ich postavím, aby protivník, ktorý na mňa útočí, musel vynaložiť čo najviac úsilia, aby ma zničil. A naopak, vždy si musím premysliť každý jeden krok, ktorý ma dovedie k želanému výsledku.

Ale v hrách len neničím, naopak som aj tvorca. Každý hráč je aj umelec, ktorý môže vytvárať svoj vlastný virtuálny svet. O to sa pokúšam každú stredu na programovacom krúžku. Spolu s ostatnými vytváram jednoduché hry a snažíme sa, aby sa z nich raz stali hry, ktoré by zaujímali aj ostatných. Rozpohybovať postavu, dať jej farbu a vzhľad, vložiť ju do zaujímavého prostredia, dá poriadne veľa práce. A ked' sa dielo podarí, mám z toho veľkú radosť. Je to také malé dobrodružstvo, objavovanie.

Ked' sú online aj iní hráči, môžeme hrať spolu. Spolu sa snažíme niečo vymysliť a vytvoriť. Sme partneri, ktorí majú jeden cieľ.

Dokázal som vás presvedčiť o tom, že počítačové hry môžu mať na nás aj pozitívny vplyv? Samozrejme, treba vedieť, kedy musíme skončiť s hraním hry. A aj s písaním tohto textu.

Obr. 1: Martin Šipoš

Martina Ščešnáková

Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?

Kde bolo, tam nebolo, bol raz jeden chlapec, ktorý sa volal Félix. Už boli Vianoce za dverami a Félix si veľmi prial počítač. Nie taký, ako má tata! On chcel najnovší značky C-10XP. Ked' už Vianoce konečne prišli, Félix si s rodičmi išiel rozbalovať darčeky. Tata dostal slipy a ponožky. Mama kabelku a voňavku. A Félix plyšákov, pyžamo, lego, lego, lego a na konci obrovskej darčekovej tašky bol POČÍTAČ. Celý užasnutý začal skákať po sedačke a pritom kričal: „Počítač, počítač! Dostal som počítač! Počujete? Počítač!“ Hned' ho zapadol a začal sa hrať. Hral sa celé zimné prázdniny. Po čase ho to prestalo baviť. Išiel teda na Facebook. Zaregistroval sa a o niekoľko mesiacov mal milión priateľov. Ale nie skutočných. Boli to priatelia takí, ktorých videl iba možno

na profilovej fotke. Raz mu napísalo nejaké dievča Júlia. Poslala mu svoju fotku a Félix sa do nej hned' zamiloval. Félix jej napísal, či s ním nepôjde v stredu na zmrzlinu. Júlia súhlasila.

Prišla streda. Félix na ňu čakal. Prišiel nejaký chalan a spýtal sa: „Kde je moja zmrzlina?“ Félix odpovedal: „Tá zmrzlina nie je pre teba!“

„Budeš sa čudovať, ale je pre MŇA!“

„Veru nie je!“ Félix tvrdohlavo bránil svoju zmrzlinu pre neznámu Júliu. „Prepáč, ale zmrzlina je pre priateľku, ktorú čakám. Dnes sa tu máme stretnúť. Dohodli sme sa cez facebook.“

Neznámy chalan sa usmial od ucha k uchu a povedal: „A ako sa volá tá tvoja neznáma?“

Félix bol prekvapený, prečo sa pýta? Nahlas vyrieckol: „Júlia!“

Ten cudzí chalan sa začal smiať. Hlasno. Veľmi hlasno. Už sa rehotal. Dusil sa od smiechu. Félix nechápal, prečo. Čo také smiešne povedal? Stál tam ako strom v lese a pozeral na hlasno sa smejúceho chalana. Ten, ked' sa ko-neč-ne dosmial, povedal: „Ja som Júlia! Vravel som ti, že tá zmrzlina je moja!“

Félix vyvalil oči. Júlia, aká Júlia? To je chalan a on sa mal stretnúť s pekným dievčaťom, ktoré sa na fotke naňho usmievalo. Cudzí chalan mu so smiehom zobrajal zmrzlinu z rúk. Félix ešte dlho v hlave počul jeho hlas: „Je moja! Je moja! Je moja!“

Félix zvesil hlavu. Ako mám veriť facebook-u? Čo sú to tam za priatelia? Sú priatelia na facebook-u, naozaj mojimi priateľmi? Komu môžem veriť? Toto si v duchu vravel, ked' kráčal smutný domov.

Zrazu zastal pri čajovni. Bola tam veľká reklamná tabuľa a na nej napísané: „Nemáme WI-FI! ROZPRÁVAJTE SA MEDZI SEBOU!“

„Asi si dám čaj,“ pomyslel si Félix, „tu reálne uvidím naozaj toho, s kým sa budem rozprávať. To je dobrý nápad!“

Otvára dvere čajovne, kde sedí veľa mladých ľudí. Hľadá voľné miesto. Vzadu sedí dievča a číta knihu. Vyberie sa smerom k nej. Ked' prišiel k nej, spýtal sa jej, či si nemôže k nej prisadnúť.

Dievča povedalo: „Môžeš, ak chceš...“

Félix odpovedal: „Počkaj, ako sa voláš?“

„Volám sa Paulína. A ty sa ako voláš?“

„Volám sa Félix.“

Ked' dopili čaj pri príjemnom rozhovore tak sa dohodli, že sa vyberú na zmrzlinu. Ked' ju dojedli Félix navrhhol: „Už je tma... Netreba ísť domov?“

Paulína povedala: „Asi áno... Naši nás budú hľadať.“

„Smiem ťa ísť odprevadiť, Paulína?“ spýtal sa Félix.

„Budem rada!“ odpovedala Paulína.

Išli domov. A od tohto dňa už Félix nikdy, ale NIKDY nechodil na facebook. Mal predsa svoju reálnu Paulínu.

Natálka Božíková a Matejko Filo

Prečo zabúdame?

Kde bolo, tam bolo, za siedmymi orieškami a siedmymi škrupinkami, bol jeden zámok a pri ňom jazero. V tom zámku býval kráľ so svojou kráľovnou. Kráľ bol nešťastný, pretože ho trápilo, že stále všetko zabúda. A kráľovnú trápilo to, že kráľ je nešťastný. Preto kráľovná vyhlásila, že kto vyliečí kráľa zo zábullivosti, dostane pol Orieškového kráľovstva a ruku princeznej Elizabet.

Elizabet bola veľmi krásna a pôvabná, a preto sa už v prvý deň prihlásil prvý liečiteľ. Volal sa Vonsko. Hned' chcel vidieť kráľa. Namiešal mu všakovaké bylinky a kráľ zaspal ako poleno. Vonsko ho potom pozoroval a uvidel niečo zvláštne. Z kráľovho ucha vyšiel malý bacil Cecil. Bol celý zelený, slizký, mal v očiach červené bodky a na prstoch mal ďalších malilinkých bacílikov Cecílikov, ktorých rozhadzoval všade okolo.

Vonsko sa bacila opýtal: „Čo robíš v kráľovom uchu?“

Bacil mu okamžite odpovedal: „No predsa papám všetky kráľove spomienky, vedomosti, múdrosti a schopnosti.“

Nahnevaný Vonsko sa opäť spýtal: „Prečo to robíš? Prečo nenecháš kráľa na pokoji? Ved' on svoje múdrosti a spomienky potrebuje! Musí predsa vládnuť kráľovstvu. Kráľovstvo nemôže mať hľúpeho kráľa.“

Zaskočený bacil Cecil mu hovorí: „Mne je to ľúto, ale mne to tak strašne chutí. Čo mám robiť?“

Vonsko prišiel s nápadom. Doniesol bacilovi Ceciliovi cukríky a ponúkol mu ich. Ceciliovi to náramne chutilo. Vonsko mu postavil z cukríkov a cukru hrad, v ktorom boli samé sladkosti od výmyslu sveta. Ceciliovi sa veľmi páčil a tak sa doň okamžite nastáhal. Už nebol bacilom Cecilem, ale bol cukríkovým kráľom Cecilem.

Kráľ sa zázračne uzdravil a ako s kráľovnou slúbil, dal Vonskovi princeznú a pol kráľovstva. A vtedy v Orieškovom kráľovstve zazvonil na orechu zvonec a rozprávky bol koniec.

Marina Bagin, Lara Stošičová

Tažký život superhrdinu

Kde nebolo, tam nebolo.... Bola raz jedna reportérka. Volala sa Sheila. Chcela byť veľmi úspešná, lenže dlho nič nenapísala a dlho nič ani do televíznych správ nepridala. Všetci s ňou strácali trpezlivosť. Jedného dňa ju chcel šef vyhodiť. Preto päť dní a päť nocí len premýšľala a premýšľala... hľadala senzáciu... senzačnú správu, až dostala dobrý nápad!

Hned ráno bežala k šefovi a povedala mu toto: „Vážený pán riaditeľ! Mám skvelý nápad! Navštívime pani, ktorá má najviac mačiek na svete! Bude to senzačná reportáz!“ povedala Sheila.

No šef na to odpovedal: „N-I-E! Vieš si to predstaviť, Sheila?!? ZLE! A čo ty tu vlastne robíš, ked' som ťa vyhodil?!“

Šef otvoril dvere a ukázal jej, že jej miesto je vonku. Na ulici. Sheila smutne odišla domov. Bol to hrozný zážitok. Išla si ľahnuť po takom ľažkom dni. Bola veľmi sklamaná. Chcelo sa jej plakat! Mala pocit, že vybuchne!!!

„Čo budem robiť?“ S touto myšlienkou Sheila zaspávala. Zrazu niekto zvoní. Hned ráno k nej prišla jej kamarátka Elis. Oznánila jej, že všetko bude dobré. Určite si nájde prácu. A napíše senzačnú správu, ktorú budú chcieť všetky televízie i novinári sveta! Teraz sa má na všetko vykaňať a ona, Elis, ju pozýva do kina. Sheila sa s tým snažila zmieriť a súhlasila, že pôjde do kina. Cestou do kina stále rozprávala len Elis, Sheila bola ticho. Aj lístky kupovala Elis. Sheila nevedela ani na aký film idú. Usadili sa v kine. Ako prvé pred filmom išli reklamy. A už sa začal film.

„Bože, je to obyčajný film o super hrdinoch!“ hovorí si v duši Sheila. V skratke, nuda! A vtedy prišiel nápad! „Ozaj, to by bol super článok! Téma: Zo života Super hrdinu!!!“

Ani nedopozerala film. Zrazu vstala! Vystrelila sa zo sedadla v kine a vystrelila i z kina. Rozbehla sa po celom kine. Nevšímala si, že sa ľuďia pozerali! Bežala! Kam bežala? To už isto tušíte! Bežala za svojim šéfom. Udyhčaná k nemu dobehla a ledva lapajúc dych, povedala: „Pán riaditeľ, viem, že ste ma vyhodili, ale mám skvelý nápad na článok! Bude to senzácia!“

Šef iba vyvaloval oči. Odpil si z kávy a povedal: „No dobre, máš poslednú šancu! A aký článok to vlastne chceš mať?“

„Zo života Super hrdinu!“ odpovedala Sheila.

Šef stihol iba otvoriť ústa a povedať: „Áleee...“

To povedal, žiaľ, už neskoro. Sheila už bola na chodbe a snažila sa stihnúť prvý autobus do Rozprávkova! Prečo práve do Rozprávkova? Predsa TAM žijú Super hrdinovia! No nestihla ho...

Na zastávke (tej tajomnej, o ktorej vie iba málo ľudí) čakala ešte tri hodiny. Zrazu sa objavuje niečo také, ako rozprávkový autobus. Sheila netrpezlivо kupuje lístok do Rozprávkova. Nasadá do autobusu. Je veľmi netrpezlivá.

„A už frčíme!“ teší sa Sheila. Únava je silnejšia ako ona. Sheila v autobuse zaspáva. Zaspala veľmi tuho. Zobudila sa o tri zastávky neskôr. Zistila, že aj tak to nebola koniec dlhej cesty do Rozprávkova!

KONEČNE!!!!!!!!!!!! Konečná!

Vystúpila. V Rozprávkove to vyzeralo úžasne. Bláznivo, farebne, usmievavo, rozprávkovo naložené domy, stromy, zvieratá i ľudia. Pozerala okolo. Zistila jednu vec. Zároveň tam bola nuda. Bolo tam veľa ľudí. Ou, prepáčte! To nebolo presné! V Rozprávkove neboli ľudia – ľudia. Boli tam ľudia – hračky. Oči si išla vyočiť po celom Rozprávkove, no nevidela ani jediného superhrdinu! Pýtala sa veľa hračiek (ľudí) a každý jeden jej povedal to isté:

„Milá slečna Sheila! Aký superhrdina? To nie je také jednoduché! Podľa toho, akých superhrdinov hľadáte.“

Sheila nechápala, čo jej hovoria. Až jej to niekto poriadne vysvetlil.

„Milá Sheila, sú dva druhy Super hrdinov! Prvý druh: obyčajný, čiže ľudský superhrdina... a druhý typ: Mačací.“

Zamyslela sa. Sheila povedala, že d'akuje za vysvetlenie a spýtala sa, kde bývajú mačací superhrdinovia. Mačací hrdinovia? Kedysi bývali na konci Rozprávkova. Sheila počúvala, kam má presne ísť. A naozaj našla miesto, kde bývajú Mačací hrdinovia.

Ked' tam prišla, spýtala sa: „Je tu niekto?“

Ozval sa neznámy hlas: „Áno, sú tu štyria Mačací Super hrdinovia. A ty si kto?“

„Ahojte! Volám sa Sheila. Ja som novinárka – reportérka. Chcem urobiť najlepšiu reportáž, senzačnú správu na svete. Vyhladala som si vás. Iba preto som cestovala Rozprávkovým dopravným prostriedkom až sem k vám. Pricestovala som až z Bánoviec nad Bebravou! Chcem sa vás spýtať, prečo ste mačací super hrdinovia? Môžete, prosím, na túto tému urobiť so mnou rozhovor? Ja potom o tom napíšem senzačnú správu!“

„No jasné, že sme mačací superhrdinovia! A prečo sme mačací super hrdinovia? No to ti teraz nepoviem. Najskôr sa ti predstavíme: ja sa volám, CatWoman. Toto je BatCat. A tento sa volá TransforCat. A ona sa volá SpiderCat. A ty sa ako voláš?“

„Ja sa volám Sheila. To som vám už vravela!“

„To, je čo za meno? Nie si ani hračka! Či?“

„Ak mám pravdu povedať, nie som hračka.“

„Tak chod', preč!“

„Dovoľte mi, prosím, zostať tu! Prišla som s vami urobiť rozhovor.“

„Kvôli čomu?“

„No predsa kvôli vám!“

„Pýtam sa, prečo!“

„Pre vás! Nechápete, že sa chcem s vami o niečom porozprávať a prišla som si pre odpoved?“

Super hrdinovia sa dohodli, že Sheilu poslúchnu... Sheila s nimi spravila rozhovor. Super článok videlo milión ľudí. A jej šef? Ten zbohatol o milión eur. Sheila sa prestúhovala do Rozprávkova... do vily mačacích superhrdinov a žila s nimi.

No raz sa stalo, čo sa nemalo stať! Zrazu CatWoman zvoní jej mačací telefón: „Dobrý dečeeň!“ vráví rýchlo, ani nevieme kto. „Niekto mi ukradol moju mačkúuu!“ CatWoman rýchlo hlási všetkým ďalší prípad. Sheila radšej hovoria, že má zostať doma. Pre istotu. Sheila nechcela súhlasiť, ale pochopila, že ich nechá robiť si svoju prácu. Tak zostala doma. Ležať na koženom gauči a premýšlať, čo bude robiť. Bola trochu smutná, že ju nezobrali. Tak si objednala pizzu a Coca Colu. Nudila sa. Naraz započula, že na námestí je čím viac tým väčšie ticho... tichšie a tichšie. CatWoman, SpiderCat, BatCat a TransforCat sa vrátili domov. Sheila neverila vlastným

očiam, že ich zase vidí. Už si myslela, že má konečne celý byt pre seba. Pustila by si Celeste Buckingham a pozerala Pána prsteňov.

Pozrela sa na nich a opýtala sa: „Nestalo sa vám nič?“ Povedala to divným tónom. „Chcela by som vedieť, ako ste to všetko vyriesili?“

„Neuveríš, ale veľmi ťažko! Catwoman! Povedz to ty...“

„Dobre. Začalo sa to tak, že sme sa čo najrýchlejšie chceli dostať k mačiatku. Prišli sme na miesto činu. Počuli sme mňaučať mačiatko. Bolo v jame. Ked' sme sa priblížili a naklonili sme sa do jamy, bol tam iba MP3 prehrávač. Dali sme ho do laborky a našli sme odtlačky prstov a pravdepodobne patria tvojmu bývalému šéfovi!“

„Tvoj šéf je ZLODUCH!“ zakričali všetky superhrdinky naraz. „Urobil na nás podvod, aby poznal našu silu, nemala by si mu vôbec veriť! Dostali sme strach, že nám ublíži. Možno chcel zneužiť našu moc!“

Vtedy som si uvedomila, že to nie je také ľahké byť superhrdinom, či superhrdinkou. Ich život je ťažký! Každý deň žijú nebezpečenstvom a v nebezpečenstve. A Ked' žijú v Rozprávkove, všetko záleží od toho, ako si to autor príbehu vymyslí d'alej. Čo urobí so svojim superhrdinom, superhrdinkou. Akú moc, neuveriteľné schopnosti mu dá či nedá. Nechá ho žiť, či nie? To záleží len od autora. Každý superhrdina má teda ťažký život, ved' nálady autora sú rôzne. Tak ako naše.

Autorom príbehu o týchto superhrdinkách sme my – Marina a Lara. Dobre vieme, že len na nás záleží, čo si o nich vymyslíme nabudúce. Prečo? Pretože teraz, je najvyšší čas končiť. O pári týždňov sú tu prázdniny. Zažijeme nové dobrodružstvá a tie popridávame našim superhrdinkám v našom príbehu.

Kde nebolo, tam nebolo... Bola raz jedna reportérka... vlastne dve!

Lujza Mačasová

Prečo v horách chutí voda z vodovodu inak?

Dobrý deň! Ja sa volám Emili. Moja sestra sa volá Lejla. Je staršia ako ja. O dva roky! Takže ja mám osem a sestra desať rokov. S oteckom a maminkou chodíme do hôr. Minule sme boli vo Vysokých Tatrách. Aj teraz ideme do hôr. Vybrali sme si Veľkú Fatru. Stále som sa pýtala, kedy tam už budeme.

Po dvoch hodinách som počula hlas. Otecko mi povedal: „O päť minút sme tam!“

Zakričala som: „Hurá! Hurá! Hurá!“

Sestra na mňa zvrieskla: „Bud' ticho!“

„No dobre.“ Potichu som si pošepkala popod nos.

Nakoniec sme prišli do ciela. Ubytovali sme sa v ubytovni, ktorá sa volala Karakuku Bum. Mali dosť divný názov. No čo, asi sa chceli pobaviť, ked' vymýšlali názov.

Otecko na mňa zakričal: „Emili? Pod' na ubytovňu! A hned!“

Ja nič. Tvárla som sa, že nepočujem. Do môjho zvolávania otecko zapojil i mamičku. Zakričala na mňa. To som už „musela“ počuť! Mamička, ktorá mala mimochodom tridsaťšesť rokov a tatinko mal zase tridsaťdeväť rokov. Sú už starí. Teda podľa mňa sú už starí. Ja ich tak vidím. Zaujímavé, starí, ale stále ich baví chodiť na výlety.

Dnešná túra po hrebeni Veľkej Fatry sa fakt vydarila. Večer, ked' som sa išla umyť a napiť, tak som niečo zistila. Čo? Je tu v horách iná voda! Ako som na to prišla? Tu v horách voda chutila inak ako doma. Bola taká... taká divná. Chutila akosi divokejšie. Ale bola aj akási tvrdá. A vôbec? Ja som zistila, že neviem jej zloženie. Je vôbec pre mňa tá voda zdravá? Je pre mňa bezpečná? Zamyslela som sa nad tým. Prestala som vnímať čas. Až zrazu – rev sestry. Prelakla som sa.

Sestra revala: „Už si! Už to nevydržím!“

Odpovedala som jej, že hned' som vonku. Len čo som vybehla z kúpeľne, utekala som za rodičmi. Išla som sa spýtať otecka, prečo je tá voda taká divná? Povedal mi, že je preto taká divná, lebo tu nie je taký filter ako u nás doma. Je to horská voda. Hovorí sa jej i tvrdá. A nepridáva sa do nej chlór. Preto sa mi vidí divná. Ale nie je pre mňa ani nezdravá, ani nebezpečná. To je teda divné! Stále som tomu nerozumela.

A ockovi som povedala: „Ahá! Ale stále tomu nerozumiem?“

Otecko povedal: „Ach jaj.“

Ja som sa spýtala: „Čo ach jaj? Aké ach jaj?“

Stále som nerozumela, čo chcel tou vetou povedať. Otecko mi povedal, že túto vetu povedal kvôli tomu, lebo som tomu nerozumela. A ja som mu povedala: „Radšej tomu nechcem rozumieť! Možno keď budem staršia, pochopím...“

A išli sme spať. Síce som tatinovi povedala, že radšej tomu nechcem rozumieť, no aj tak som chcela vedieť, prečo je tá voda tvrdá a divná. Na druhý deň som na to úplne zabudla. Keď som sa išla najesť, uvidela som v jedálni malé korytnačky. Boli štyri. Jedna sa volala Jarka, druhá Emka, tretia Lea a štvrtá sa volá presne tak isto ako ja, takže Emili. Pána Emila som sa spýtala, či ich môžem nakŕniť. Pán Emil bol ujo, ktorý vlastnil hotel Karakuku Bum. Bol veľmi milý. A keď sme odchádzali, povedal mi, že si tie jeho korytnačky môžem zobrať domov.

Ockovi som povedala, že to bol ten najkrajší výlet na celom svete. A ak budeme ešte niekedy chcieť ísť na výlet, tak len tam kde na ubytovniach majú zvieratká. Naozaj to bolo veľmi super. A určite na budúcom výlete v horách, zistím, prečo v horách chutí voda inak ako u nás z vodovodu. Teda, presne zistím zloženie tej horskej vody. Ako? Vezmem si vzorku vody do čistej fláštičky. Doma ju potom odnesiem do vodární a tetu, či uja poprosím, aby mi urobil rozbor tvrdej horskej vody. A už potom tomu budem rozumieť.

Xavier Jakubovič

Sú priatelia na Facebooku naozaj twoji priatelia?

Najskôr sa zamyslím nad tým, kto sú priatelia, potom sa budem venovať facebooku ako virtuálnemu prostrediu a na záver zhrniem, či sú moji priatelia na akejkoľvek virtuálnej sieti, v tomto prípade facebooku, naozaj moji priatelia.

Je priateľ to isté ako kamarát? Priateľstvo je vzťah, ktorý znamená pre obidvoch ľudí to, keď môžu druhému povedať všetko, majú k sebe dôveru. Príjemný je pocit, keď potrebujeme pomoc a vieme, že je pri nás niekto, komu môžeme dôverovať. Veľkým sklamaním je to, keď niekoho považujeme za priateľa a v istom okamihu nás zradí a nechá nás tak.

Hovorí sa, že v núdzi poznáš priateľa. Je to tak! Vtedy vlastne zistíte, kto je váš skutočný priateľ. Niektorí ľudia dokážu priateľstvo využiť len kvôli tomu, aby sa dostali do lepšej spoločnosti, resp. získali nejakú výhodu. V krízových situáciách spoznávame naozaj pravých priateľov, najmä, keď treba nezištné pomôcť.

Kamarátstvo je o poznanií, má trošku nižšiu kvalitu ako priateľstvo, je také povrchnejšie. Neraz sa však z kamaráta stane časom a skúsenosťou priateľ, či najbližší priateľ. Rovnako sa kamarátstva môžu skončiť sklamaním.

Facebook je sociálna sieť, ktorá umožňuje zaregistrovaným užívateľom vytvoriť si svoj vlastný profil, zdieľať informácie o sebe i iných, hľadať i nadvážovať „kamarátstva a priateľstvá“, zdieľať akékoľvek informácie o sebe a iných. Jedna z mála vecí, ktoré sa mi páčia na sociálnych sieťach je, že starší ľudia si môžu pomocou napr. Facebooku nájsť svojich bývalých spolužiakov a kamarátov, ktorých roky nevideli a nevedia čo s nimi je, nakolko v ich dobe počítače a internet neboli také rozšírené.

Ja facebookové konto nemám a zatiaľ ani po tom netúžim, lebo s kamarátmi sa viem stretnúť aj osobne pri športe, v škole, ale aj v kine a hocikde inde. Zatiaľ nechcem aby ma cez facebook oslovovalo nejaké neznáme individuum a zistovalo si o mne informácie, resp. kontaktoval ma niekto, kto ma ani nepozná. Viem, že sa dá vytvoriť aj uzavretá skupina užívateľov, kde sú riziká menšie, avšak ani toto zatiaľ nepotrebujem.

Facebook, tak ako mnohé iné sociálne siete, pre mňa toho času k životu nie sú potrebné a verím, že ani nikdy nebudú, hoci ich funkcia sa časom môže meniť a ešte sám možno netuším, či ma niekedy okolnosti neprinútia sa do nejakej sociálnej siete zaregistrovať. Čo viem však isto, vždy treba byť na internete opatrný a zdielať len s tými, čo o to, a za to, stoja.

Obr. 2: Xavier Jakubovič

Ivona Adamcová

Ako zistím, ako d'aleko odo mňa udrel blesk?

Pred dvomi rokmi som bola cez letné prázdniny so svojimi spolužiačkami Luckou a Tamarkou v letnom tábore. Jedného dňa veľmi pršalo. Najprv sme sa skryli v amfiteátri s myšlienkovou, že za chvíľu pršanie prestane, ale dážď nie a nie skončí. Tamarka sa s Luckou stavili o to, ako rýchlo dážď utíchne.

„Určite neprestane tak skoro pršať, však to vidíš,“ povedala Tamarka.

„Nie, už prestáva pršať, chod' ku očnému!“ povedala nahnevane Lucka.

Pršanie sa však stále stupňovalo a po chvíli sa začala búrka. Všetci poutevali do chatiek.

„Neviem, neviem, kto by tu mal íst' ku očnému!“ povedala drzo Tamarka.

Animátori vyhlásili oddych. Na jednej strane sme boli šťastné z minimálne trojhodinového oddychu, ale na druhej strane sme sa veľmi báli, že do nás udrie blesk, ked'že sme boli priamo pod hrôzostrašnou búrkou.

Lucka nám vysvetlila, ako zistíť, ako d'aleko je od nás blesk. Skúsili sme to. Počítali sme, koľko sekúnd je medzi bleskom a hromom. Blesk bol vzdialený 9 kilometrov. Zlákli sme sa tak ako nikdy predtým.

„Ježíšimária, 9 kilometrov!?" zapišťala som.

Naštastie po chvíli búrka skončila. Všetci sme išli na večeru a rozprávali sme sa o tej hrôzostrašnej búrke. Na túto chvíľu nikdy s Luckou a Tamarkou nezabudneme.

Po prázdninách sme sa v škole učili, ako to vlastne s tým bleskom a hromom je. Blesk je svetelný prejav búrky a hrom zvukový. Ked'že svetlo ide väčšou rýchlosťou ako zvuk, najskôr vidíme blesk a až potom počujeme hrom. Po zazretí blesku počítame, koľko sekúnd uplynie do začutia hromu. Tieto sekundy potom vydelíme troma a vieme, koľko kilometrov od nás udrel na zem blesk. Všetky tri sme si naraz spomenuli na rátanie z tábora, ako d'aleko od nás bol blesk a na hrôzostrašnú búrku.

Do ďalšieho letného tábora sme sa prihlasovali už v januári. Tamarka nám v škole oznamovala: „Budúci tábor bude určite teplo.“

„To neznamená, že nemôže byť búrka,“ pripomenula som jej.

„Hej, hej, ja viem, ale dúfam že nebude,“ smutne odpovedala Tamarka.

„To dúfame všetky,“ zapletla sa do rozhovoru Lucka.

Po jari nasledovalo leto a s ním tábor. Cestou do tábora bolo veselo. V strede cesty, keď sme išli cez les, nás však čakala búrka, ale nie taká normálna, ale taká, ktorá lámala kmene stromov. Hned' pri nás zasiahol blesk. Tamarka, ja a Lucka sme ten blesk videli a počuli, aj sme si jeho vzdialenosť od nás vyrátili. Bolo to 5 kilometrov. To bol najväčší šok môjho života. Hned' na to sa niekoľa na ceste zranil a po chvíli prišla sanitka. Všetko okolo sa šmykalo kvôli dažďu. Sedeli sme ustráchaní v autobuse.

„To je hrozné!“ povedala Tamarka.

Cesta bola nekonečná! Po dlhej chvíli sme tam dorazili. Napriek úmornej a strašidelnej ceste to bol ten najlepší tábor na svete, žiadne búrky, žiadny dážď, proste všetko bolo úžasné... okrem tej cesty.

Sofia Mária Lešová

Prečo v horách chutí voda z vodovodu inak?

Jedného dňa sa vybralo jedno dievča menom Emily s rodinou do hôr. Išli tam so sprievodcom teda sprievodkyňou menom Majka.

„Pani Majka. Čo je tak zaujímavé na horách?“ spýtala sa Emily.

„No trebárs to, že je tu veľa prírody a je tu aj lyžiarske centrum,“ odpovedala Maja.

„Dúfam, že sa vám to tu páči, dievčatka“ spýtala sa mama Emily a jej sestry. Emily a jej staršia sestra Isabel na ňu hodili výraz, akoby sa pýtala, čo je to tráva.

Asi po hodine cesty hore na Chopok sa Emily a Isabel naraz spýtali: „Ako dlho ešte pôjdeme?“

Mama aj otec sa rozosmiali a zakývali hlavou, čo malo znamenať „neblbnite“.

Majka sa obzrela hore a ukázala na (podľa Emily a Isabel TATRA KOZU) kamzíka.

„Toto je kamzík, je to zviera žijúce len v Slovenskej republike. Len,“ povedala Majka.

Emily sa veľmi začudovala, lebo si myslela že na horách nie je nič zaujímavé.

„Takže tento kamzík alebo čo, to je len na Slovensku?“ spýtala sa Emily.

„Áno. Máš pravdu,“ povedala jej Maja. „Aha, tam je koliba. Mohli by sme sa tam najest', nemyslíte, Majka?“ spýtal sa ich ocko, ktorý sa nechcel nikdy dostať do kontaktu s inými osobami, lebo sa ich bál.

„Dobrý nápad,“ povedala Isabel s iskrou v očiach.

Asi o hodinu neskôr sa vybrali do koliby menom MAKAK.

„Aké špeciálne meno,“ povedala mama.

„Ani nemyslím. Podľa mňa je to poriadne meno ako všetky ostatné. Trebárs ten majiteľ má rád makaky,“ povedala Emily.

Ked' sa najedli, tak odišli a zasa sa vybrali na cestu. Išli asi hodinu kým došli k nejakému prameňu.

„Tento prameň je veľmi vzácny, je totiž iný ako tie pod mestom. Tie sú znečistené a preto chutia inak,“ povedala mama.

Dievčatá boli očarené z toho čo mama vie.

„No nie je to celkom pravda. Tieto pramene nie sú iné len preto, lebo tu je čerstvý vzduch, ale aj preto, lebo v nich je veľa minerálov. Tie sú samozrejme vo vode. Vzniknú v nej tak, že dažďová voda prejde cez hlinu kde zachytí minerály, dostane sa do podzemných jaskyň kde prejde cez minerály a spadne do prameňov, ktoré niekedy vyvierajú na povrch ako gejzíry. Tie môžu vyvierať až do výšky 2m. No voda, ktorá zostane v jaskyniach, sa často využíva na pitie. Samozrejme ju najprv prefiltrujú a až potom ju napustia do fliaš,“ povedala Majka.

„To je super. Ale to znamená, že pijeme hlinu?“ opýtala sa Emily.

„Nie, zle si to pochopila, my nepijeme hlinu. Totiž ono sa to predtým, než sa to dá do fliaš, vysílaju. Tiež sa to predtým aj skúša, či je tom v pohode alebo nie. Testujú to stroje a potom aj ľudia chutnajú, či to je dobré, chápeš?“ spýtala sa Majka Emily.

„Áno, chápem. Ale prečo tí ľudia riskujú, že sa otrávia?“ spýtala sa Emily.

„Oni neriskujú, že sa otrávia. Oni len chutnajú, či to dobre chutí. To stroje ako keby riskujú že sa otrávia. Tie stroje sa točia a zistujú, čo je obsah tej vody a dobrá voda sa dá do fliaš, z ktorých potom pijeme. Tiež sú aj také minerálne vody, ktoré získavajú minerály tým, že pretekajú tiež cez zem, potom idú do jaskyň a potom do riek. Tento druh minerálnych vôd používajú spoločnosti najčastejšie,“ povedala Majka.

„To je zaujímavé,“ povedala Isabel. „No mama mala čiastočne pravdu, nie?“

„Myslím, že mala čiastočne pravdu. No už je veľa hodín mala by som vás odprevadiť na parkovisko nie?“ spýtala sa Majka.

„Myslím, že máte pravdu, Majka. Zajtra majú dievčatá školu a Emily musí spraviť projekt o niečom zaujímavom,“ povedala mama a otočila sa dole kopcom.

„Budem určite písť o minerálnej vode, lebo to je veľmi zaujímavé a za chvíľu sa o tom budeme učiť. A učiteľka ma možno pochváli,“ povedala Emily a rodinka sa vybrala domov.

Ešte si dievčatá spravili úlohy a išli spať. Na ďalší deň sa dievčatá vybrali do školy a do svojich tried. Emily mala druhú hodinu prírodovedu a veľmi sa tešila, že to povie.

„Tak, deti, teraz vám Emily prečíta svoj projekt o minerálnej vode. Emily,“ povedala pani učiteľka.

„Takže, dažďová voda...“

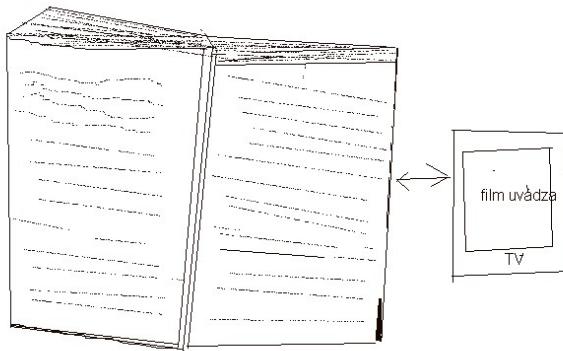
Lara Dangl

Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?

Bolo raz jedno dievča a volala sa Hanka. Veľmi zle čítala, z čítania nemala príliš dobré známky, ale jej to nevadilo, bola so svojím čítaním spokojná. Hanka mala dve najlepšie kamarátky a volali sa Danka a Janka. Hanka milovala pozerať televízie. Janka a Danka zase milovali čítanie kníh. Raz, keď išli k Danke, Janku napadlo, či si nepôjdu prečítať jej novú knihu rozprávok, iba Hanka bola proti. Hankin návrh bol, aby si išli pozrieť film, ale obidve boli proti. Tak si najprv pozreli film. Janku a Danku to sice nebavilo, ale chceli, aby si aj prečítali knihu, tak si to s ňou pozreli. Ibaže Hanka po filme povedala, že si žiadnu knihu nebude čítať, lebo je to nudné. Tak odišla domov.

Ked' Hankina mama zistila, že odišla od kamarátok len kvôli tomu, že si nechcela čítať, tak jej mama povedala, že nemôže tri mesiace pozerať televízor. Zvyčajne pozeravala Hanka telku ráno, pred obedom, po obeede, pred večerou a po večeri. To bolo až 5-krát za deň. Tak jej povedali, že si bude môcť len čítať.

Hanka bola strašne nahnevaná. Myslela si, že film je vo všetkom lepší než kniha. No nebola to pravda. Na druhý deň išli do kníhkupectva, Hanka si chcela vybrať tú najtenšiu knihu zo všetkých, no mama jej vybrala tú najhrubšiu. Ked' si konečne začala čítať knihu, začala si predstavovať ako

Obr. 3: Lara Dangl

vyzerajú postavy z rozprávky. Vnímala, že začala zapájať svoju vlastnú fantáziu. Dokonca sa jej tá kniha tak zapáčila, že ju prečítala za dva týždne. Mama bola veľmi hrdá na svoju dcéru. Keď sa zase stretla Hanka s Dankou a Jankou tak sa im ospravedlnila. Odvtedy si stále číta a má z toho veľkú radosť.

Rebeka Kováčová, Tamarka Čaracká

Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?

„Mamí? Pustíme si telku? Práve dávajú *Tretiu rozprávku o zuboch* od Ľubomíra Feldeka,“ spýtal sa mamičky Maximilián.

„Miláčik, a to nemôžeš zaskočiť za roh domu do knižnice?“ spýtala sa mamička Ivanka Maximiliána.

„Ale... Mne sa NECHCE! A v tej knihe to nie je tak pekne rozpisane ako vo filme!“ stňažoval sa Maximilián.

No mama naňho kričať: „Knihy sú múdrejšie než filmy!“

„Nie, nie... sú!“ zreval Maximilián a nahnevaný sa rozbehol do izby. Tam si zapol telku, pozeral a bol ticho.

Asi o piatej mamička zvolala z kuchyne: „Maximilián, pod' do kuchyne! Máme čaj o piatej s koláčom! Maximilián?“

Maximilán sa pomaly zvliekol z posteľe a slimačím tempom kráčal do kuchyne. Zobral si čaj a kúsok černicového koláča a chcel ísť do izby, keď uvidel, že mu mamička Ivanka podala niečo zabalené v pokreslenom papieri. Váhavu to zobral a odkráčal do izby. Keď do nej došiel, vypil šálku čaju. Zjedol kúsok koláča a opatrne rozbalil darček. Mal v ňom knihu. Kniha sa volala *MAŤ TAK O KOLIESKO VIAC*.

Mamička začula niečo takéto: „Fúúúj, kniha a taká škaredá!“

A potom začula, že knihu hodil do starej skrine v kúte jeho izby, kde hádzal nepotrebné veci. Mamička sa s placom rozbehla na ulicu za kamarátkou Monikou Gobákopovou. Monika ju zbadala a opýtala sa jej, čo sa stalo? Mamička Ivanka jej to všetko vyrozprávala. Monika bola chvílkami nahnevaná, potom prekvapená a na koniec smutná.

„Pod' dnes spať k nám. Ved' Maximilián sa o seba vie postarať! Už má štrnásť rokov.“

Maximilián sa potešil, že je doma sám. Pustil si televíziu a prepol na program Markízu. Pozeral do pól šiestej ráno. Potom zaspal a zobudil sa až na obed. Prišiel do kuchyne a tam si zohrial hovädzí vývar. Nakoniec si zohrial aj bryndzové halušky so slaninou. Ked' vtom sa mu pred očami zahmlilo. Veľmi namáhavo sa dostal do izby k telefónu. Vytočil mamičkine číslo a zo slúchadla sa ozvalo: „Ahoj, Maximilián. Niečo sa stalo?“

„Ahoj, mami. Veľmi sa mi zahmlilo pred očami. Asi som oslepol. Príd' rýchlo sem! Prosím, mami.“

„Áno. HNED!“

A za pól minúty bola mamička s Maximiliánom. Najprv išli k očnej lekárke, potom do Optiky. A čo Maximilián? Prestal pozerať televíziu a začal čítať knihy. A sám od seba nakoniec musel mamičke potvrdiť, že knihy sú lepšie než filmy, lebo je to v nich viacej rozprísané. A on si môže predstavovať čo chce. A lietať si vo fantázii ako chce! Kniha je kniha!

Daniel Štěpánek

Ako by som získal energiu z blesku?

Energia sa šíri najmä kovmi. Musíme však blesk privolať. Dobre vieme, že blesk triafa najčastejšie do vysoko položených miest a do kovov. V takomto prípade je blesk veľmi ľahké privolať.

Najprv musíme vytvoriť kovovú súčiastku ktorá blesk zachytí a potom len napojiť drôt. Tому hovoríme bleskozvod. Bleskozvod, z ktorého chceme energiu získať, musíme to umiestniť na miesto, ktoré je veľmi vysoko. Ak chceme získavať viac energie, musíme bleskozvod postaviť na vyššie položené miesto. Takto energiu nezískame, lebo sme to ku žiadne mu zariadeniu nepripojili.

Bleskozvody zvádzajú energiu do pôdy. Ak chceme energiu získať, musíme to pripojiť ku nejakému zariadeniu alebo do batérie. Ak drôt pripojíme ku nejakému zariadeniu, energiu potrebujeme minút hned, preto je energiu lepšie uložiť do batérie.

Ked' blesk trať do bleskozvodu, energia sa dostane drôtmi do batérie. Potom počkáme, kým do bleskozvodu trať niekoľko bleskov, až kým sa batéria nabije. Potom to môžeme pripojiť ku zariadeniu, ktoré chceme, aby fungovalo. Potom musíme batériu znova dať nabíjať. Tento proces treba opakovať, a budeme získavať veľa energie z blesku.

Blesk obsahuje veľa energie. Ak nabitú batériu vyberieme, musíme vložiť novú vybitú, preto že blesk môže trafiť do bleskozvodu, aj keď sa batéria vybije. Ešte by sme mohli dať bleskozvod preč, ale potom nemôžeme získať energiu počas vybíjania batérie.

Takže ked' vyrábim bleskozvod, drôty zavediem do batérie a tú do zariadenia, medzitým zapojím druhú, budem získavať energiu z blesku.

Nina Bobeková

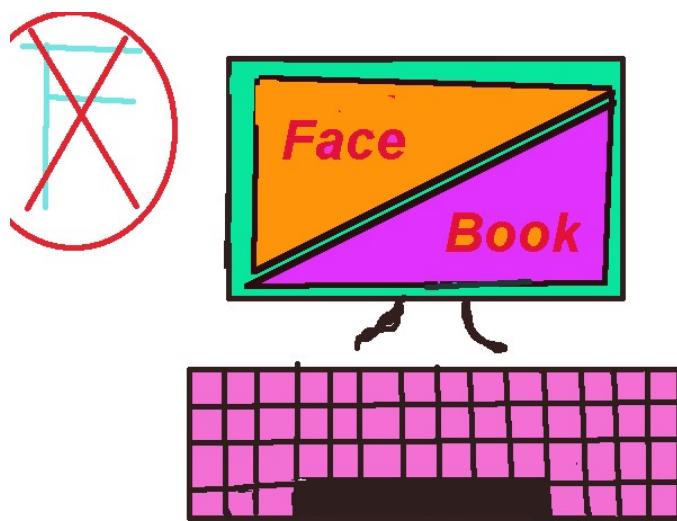
Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?

Bolo raz jedno dievča – Emily. Malo 16 rokov a jej rodina bola dosť bohatá na to, aby mali dom, bazén, veľkú záhradu a mnoho iných vecí. Emily mala veľký počítač a telefón. Každý deň po škole si Emily sadla za počítač a písala si z kamarátmi na Facebooku. Dokonca aj cez víkendy, cez prázdniny a iné sviatky sedela len za počítačom. Nechodila na žiadne krúžky, aktivity, dovolenky a iné zábavné činnosti. V škole veľa kamarátov nemala, a tak si d'alsích hľadala na Facebooku. Myslela si, že aj keď tých ľudí nikdy nevidela, že to nevadí a že ich už pozná – cez Facebook.

Rodičia sa jej snažili vysvetliť, že priatelia na Facebooku nie sú jej skutoční priatelia, že si to len ona myslí. Lenže ona bola tvrdohlavá. Stále si myslala svoje, a dokonca začala byť na počítači, hlavne na Facebooku závislá.

Jedného dňa cez víkend si Emily zase sadla ku stolu k počítaču a začala si hľadať ďalších kamarátov. V škole jej spolužiaci hovorili, že idú spolu na výlet. Emily íst' nechcela, tak bola na Facebooku. Uvidela tam pekné fotky jedného chalana. Ten chalan sa volal Filip. Napísala mu niečo o sebe. Ked' si tak písali, Filip sa jej spýtal na jej meno, na jej trvalé bydlisko a na ostatné súkromné informácie o jej živote. Emily mu to chcela povedať, lebo bola do neho úplne najviac zaľúbená. Bol totižto krásny.

Po niekoľkých dňoch, Filip pozval Emily na prechádzku. Ked'že Emily bola závislá na počítači, nechodila von. No tentokrát to neodmietla kvôli tomu, že ho milovala. V piatok po škole si Emily asi prvýkrát nesadla k počítaču, ale išla si vybrať do skrine tie najkrajšie šaty, aké mala. Rodičom to ani nepovedala, lebo vedela, že by jej to zakázali. Po ceste k lesu, kde sa mala Emily s Filippom stretnúť, uvidela pekné auto. Bol v ňom pekný chalan, ktorý ju volal ku sebe. Veľmi sa podobal na Filipa. Emily pristúpila k autu, a prezerala si ho. Na Facebooku vyzerala inak, no aj tak bol pekný. Predstavil sa, že sa volá Filip. Po ceste k starému opustenému lesu rozprávali o Filipovom živote. Emily zistila, že Filip je z tej najbohatšej rodiny.

Obr. 4: Nina Bobeková

Ked' prišli k lesu, Emily sa začala báť. Filip ju priviedol k malej čistinke. V ruke držal piknikový kôš. Rozprestrel deku a rozložil veľa jedla, pitia a všelijaké koláče. Emily sa prestala báť a s chuťou sa pustila do jedenia. Ked' dojedli, išli k múzeu lásky. Filip bol sa pozrel ku dverám múzea a prečítal: Zatvorené, v oprave. Otvorí sa až za dva týždne. Emily bola sklamaná. Chcela tam íst' s Filipom.

Ked'že múzeum bolo zatvorené, Emily sa otočila a išla k Filipovmu autu. Nasadli a Filip dovezol Emily k jej domu. Vedel, kde býva, lebo Emily mu to ešte cez Facebook napísala. Ked' pred domom vystúpila z auta, rozlúčili sa. Doma o svojom výlete rodičom nepovedala a zasa si sadla k počítaču. Čakala tam na Filipa. Čakala a čakala, až ten počítač vypla. Asi o polnoci jej Filip napísal, že musel niečo vyriešiť. Nič neriešil, on bol s inou babou, jeho frajerkou. Emily to nevedela, tak mu uverila.

Na ďalší deň, si zasa písala s Filipom. Bola pri tom aj Filipova frajerká Simona. Simona vedela, že Filip Emily podvádzal a páčilo sa jej to. Jediný, kto o tom nevedel, bola Emily. Filip sa po niekoľkých dňoch s Emily dohodol, že pôjdu do múzea lásky. Ked' už bolo múzeum otvorené,

si Filip prišiel pre Emily k jej domu. Doviezol ich až dovnútra do lesa, na rovnakú čistinku, kde mali piknik. Vystípil z auta a Emily tam zamkol. Priviazał jej ruky aj ústa. Priviedol si Simonu z kraja lesa a doviedol ju k autu, aby ju ukázal Emily. Potom odišiel aj so Simonou do múzea.

Emily v tej chvíli zistila, že Filip ju bezcitne podviedol. Našťastie, Emily mala pri sebe vreckový nožík a dostala sa z auta von. Utiekla a zdravá sa dostala domov. V škole si našla normálneho frajera a poučila sa. Prestala byť závislá na počítači a hlavne na Facebooku a bola šťastná, so svojim novým frajerom, Šimonom.

Katka Ostertágová

Sú priatelia na Facebooku naozaj tvoji priatelia?

Priatelia na Facebooku sú rôzni. Niektory chcú byť naozaj kamaráti a niekedy nie. Niektorí majú aj v reálnom živote dobrých kamarátov a snažia sa nájsť kamarátov cez internet preto, lebo nemôžu ísť von so svojimi kamarátmi. Niektorí majú domáce väzenie, iní môžu byť chorí. Alebo nemôžu ísť von, keď je škaredé počasie a tak sa chcú porozprávať s niekým aspoň cez počítač.

Iní hľadajú kamarátov cez internet zasa preto, lebo nemajú iných priateľov. Môže to byť tým, že na ich ulici iné deti nebývajú, alebo sa s nimi nikto nechce hrať. Bud' nablízku nie sú deti ich veku, alebo si s nimi nerozumejú. Môžu byť aj na vozíčku, alebo mať iné postihnutie a ostatní sa s nimi preto nechcú hrať a posmievajú sa im, a tak si hľadajú kamarátov cez internet.

Výhodou takéhoto priateľstva je to, že ostatní cez internet nevidia, ako vyzerajú. Aj keď majú nejakú poruchu reči alebo slchu, alebo majú nepekný vzhľad, kamaráti cez internet to nezistia. Niektorí im to nakoniec prezradia, keď už sú dobrí kamaráti a niektorí ani nie. Niektorým to ani nebude vadiť, keď to zistia a budú sa aj naďalej kamarátiť a budú sa aj stretávať, ale iným to môže vadiť.

Niekedy sú kamaráti z iných krajín, alebo sa kamarát odstáhuje preč a už sa nemôžu spolu stretávať a tak si píšu cez internet.

Nájdu sa však aj takí, ktorí majú nejaké zámery, ktoré chcú pomocou priateľstva s Tebou dosiahnuť. Začnú tým, že Ti napíšu, že by si chceli s Tebou písat a Ty im povieš, ved' prečo nie, písat si môžeme. Postupne sa z vás stanú kamaráti. Potom Ti zrazu napišu, že oni sú vnejakej skupine, kde spolu všetci žijú a o všetko sa delia. Napišu Ti, ako im je tam dobre a či by si sa k nim nechcel pripojiť, že Ti dajú všetko, čo budeš potrebovať, že sú tam všetci dobrí kamaráti, že sa Ti tam bude páčiť a že tam rýchlo zapadneš. Potom sa môže stať, že Ty k nim prídeš a oni ťa už nebudú chcieť pustiť domov.

Myslím si, že väčšinou, keď niekto napiše, že sa chce s Tebou kamarátiť, tak si naozaj hľadá kamaráta, ale sú aj takí, čo si kamaráta v skutočnosti nehľadajú, ale hľadajú niekoho, koho by mohli využiť. Preto keď Ti niekto pošle prosbu o kamarátstvo cez internet, tak si najskôr rozmysli, či to naozaj chceš.

Obr. 5: Katka Ostertágová

Simona Herbecová

Ťažký život superhrdinu

Ahoj, volám sa Simona. Hovoria mi Simi. Totiž príbeh bude o mne. Som superhrdinka, ale nemyslite si, nie je to také ľahké byť aj žiačka základnej školy a pritom zachraňovať ľudí. Už som pomohla veľa ľuďom, ale nestíham školu. Napríklad dnes, mala som písat polročnú prácu z matematiky, ale na mojich hodinkách mi prišla tajná správa, že je nejaký zločinec a začal robiť neplechu. Musela som sa vypýtať na záchod, (lebo nikto nevedel, že som superhrdinka práve ja), aby nikto nezistil, že ja zachraňujem všetkých, ktorý potrebujú pomoc. Moje krytie meno je ČAROVNÁ ROSNIČKA!

Tentokrát som musela zachrániť banku, aby ju nevykradli. Samozrejme, že som toho zlodeja chytila, ale zmeškala som test z matematiky a moja učiteľka ma veľmi potrestala – dala mi stokrát napísati vetu: Cez hodinu už nikdy nepôjdem na záchod. Veľmi som sa pred spolužiakmi hanbila.

Je veľmi milá takže si ten test napišem zajtra a ona nič nepovie rodičom, ale povedala, že ked' sa to bude opakovať, už im to povie. Musím si na to dávať pozor. Nebola by som moc rada keby sa niekto dozvedel o mojich schopnostiach.

Škola sa skončila a ja si musím ísť domov písat trest. No super, trest som dopísala, a teraz som z toho všetkého písania unavená. Dobrú noc, uvidíme sa zajtra s ďalšou akciou. Dúfam, že mi nepríde správa na matematiku. To by som mala veľký problém. No, bol to dlhý deň. Musím si ísť pospať, aby som mala zajtra dosť sily.

Dobré ráno, za hodinu začína škola a ja písem ten test z matematiky. Je už 7:45, musím ísť do školy! Začína prvá hodina a ja musím písat písomku. Ó nie! Práve mi zapípali moje hodinky! Pár dievčat a chlapcov sú na konáriku a takmer padajú zo stromu a ja ich musím zachrániť. Toto by mi už učiteľka neodpustila. Musela som jej teda povedať, že som ČAROVNÁ ROSNIČKA. Už pochopila, prečo som včera nebola na matematike. Slúbila, že to nikomu nepovie a dovolí mi bez trestu odchádzať z hodiny na tajné akcie. Povie to všetkým učiteľom, aby ma mohli pustiť cez hodinu zachrániť mesto a ľudí.

Prišla som ku stromu a zobraľa som deti k rodičom. Mám veľmi rada svoju prácu, ale vie byť aj namáhavá a vie mi spôsobiť veľké problémy. Po záchrane detí som si v klúde napísala test a dostala som jednotku.

Niekedy nie je veľmi ľahké mať dva životy. Skončila škola, idem domov a robím si úlohy zo slovenčiny, matematiky, angličtiny, fyziky a z dejepisu. Bolo tých úloh osť veľa a som unavená z toho nekonečného písania. Idem si ľahnúť a spať. Síce bolo devätnásť hodín, ale bola som unavená, tak som spala o dve hodiny dlhšie.

Je už sedem hodín a zapípali mi hodinky, že zlodej kradne všetky údaje o tom, kto kedy dostal pokutu. Chcel ukradnúť aj to, kto bol kedy vo väzení. Rýchlo som ho zastavila, dali ho do väzenia a ja som stihla školu.

Akurát som mala slovenčinu ked' mi znova zapípali hodinky, že mám zachrániť unesené deti. Zakývala som hlavou učiteľovi a odišla som zachraňovať. Premenila som sa a priala som k zlodejovi, ktorého dali asi tak o dve minúty do väzenia. Deti som zaviedla k rodičom a v klúde som sa vrátila do školy. Všetko toto trvalo desať minút takže som veľa z vyučovania nezmeškala. Bola to posledná hodina.

Ked' skončila škola, vrátila som sa domov robila som si úlohy, navečerala som sa a potom som rozmyšľala, prečo som dneska zachraňovala dvakrát za deň ľudí. Neskôr som išla spať po dlhom a náročnom dni.

Je ráno a ja idem do školy. Dnes sa nič nestalo. Mali sme osem normálnych hodín slovenčinu, matematiku, dejepis, angličtinu, geografiu, fyziku, literatúru a informatiku. Normálny deň bez záchrany. Urobila som si všetky úlohy a išla som spať.

Stalo sa, ale niečo čo sa mi ešte nikdy nestalo zapípali mi hodinky presne o polnoci! Nieko chcel vykrađnúť trezor zo zlatými hodinkami za milión eur, zlatú vázu za ešte viac a veľmi vzácný obraz zo zlatým poťahom. Asi si myslel, že som sa nezobudila, ale ja som tam priletela včas. Bojovalo sa s ním naozaj ťažko. Toto sa mi ešte nestalo. Bol asi pripravený na boj. Ked' sa mi ho už podarilo poraziť, zobraala som vzácné veci a zobraala som ich tam, kam patria. Prišla som domov, pospala som si a bola som pripravená na ďalší deň.

Je piatkové ráno. Idem na korčuľovanie, potom máme svet práce, hudobnú, obed, telesnú a nepovinný krúžok angličtiny. Po škole idem domov a o štvrtie mám tenis.

Dnes ubehol deň rýchlo a nič sa v meste nestalo, zatial. O druhé mi skončila škola. Ked' som prišla domov pozrela som si televíziu. O trištvrté na štyri pre mňa prišiel otec a išla som na tenis. Ked' som polhodinu hrala, zapípali mi hodinky. Povedala som trénerovi, že mi volala mamina a musím ísť. Nebola to súčasť pravdy, ale čo som mu mala povedať, že som ČAROVNÁ ROSNIČKA? No, mala som zachrániť najdrahšieho psa na svete pred najúspešnejším zlodejom aký kedy bol na zemi. O tohto psa sa treba veľmi staráť, je to jediný pes tohto druhu. Treba ho kŕmiť iným jedlom ako ostatné psy. Zlodeja som chytila, dali ho do väzenia a ja som sa vrátila domov. Boli to náročné dni.

Mark Coddington

Sú priatelia na Facebooku naozaj twoji priatelia?

Facebook je najznámejšia a najpoužívanejšia sociálna sieť na svete, ktorú v súčasnosti používa približne 1,5 miliardy ľudí z celého sveta. Vymyslel ju jeden z najúspešnejších ľudí 21. storočia Mark Zuckerberg. Tento najmladší miliardár na svete zmenil svet internetu. Vyštudoval Harvardskú univerzitu a Facebook bol pôvodne systém iba pre študentov Harvardu. Od 11. augusta 2006 sa na Facebook môže zaregistrovať a pripojiť ktokoľvek starší ako 13 rokov. Práve týmto spôsobom užívatelia Facebooku znova objavili svojich starých priateľov a stále si nachádzajú nových.

Sú však anonymní alebo neznámi priatelia na sociálnej sieti ozajstní priatelia? Napríklad najnovšie štatistiky hovoria, že Facebook sa môže stať koncom tohto storočia najväčším virtuálnym cintorínom. V roku 2098 pravdepodobne počet mŕtvyh osôb prevýši počet žijúcich zaregistrovaných členov. Prognóza je určená prílemom nových užívateľov Facebooku a politikou tejto sociálnej siete, ktorá automaticky neodstraňuje profily zosnulých osôb. Sociálna sieť Facebook je tiež veľmi slabo chránená a otvára veľa spôsobov pre napadnutie hackermi.

Virtuálny svet je nekonečný, ale v mnohých ohľadoch aj nebezpečný. Neznámi používatelia, s ktorými sa nieko spriateľuje, môžu byť nebezpečné osoby, zločinci, hackeri, alebo inak minimálne otravní ľudia. V tejto, ale aj iných sociálnych sieťach nie je zabezpečené nešírenie informácií, ktoré užívatelia zverejnia na svojom profile a stávajú sa majetkom Facebooku. Je to priamy zásah do súkromia. Veľmi odporúčam, aby ste si priateľov na Facebooku vždy dobre preverili.

Na záver: nikto z nás nemá ešte 13 rokov, takže predpokladám, že nikto z nás nemá ani Facebookový profil, však? Ďakujem za pozornosť.

Tamara Sýkorová

Ako zistím, ako d'aleko odo mňa udrel blesk?

Moja spolužiačka LUCKA ma prehovorila, aby som cez letné prázdniny išla do táboru TRALALAND. Bol to dvojtýždňový tábor. Každý jeden deň bol jeden mesiac. V decembri na Vianoce sme mali raňajky do posteľe. V októbri na Halloween sme mali strašidelnú noc. Išli sme okolo celého TRALALANDU. Každý deň sme si mohli vybrať dve aktivity. Napríklad: lukostreľbu, výtvarnú, tanečnú, jazdenie na koňoch, turistiku a divadlo. Ja som si vždy vybrala výtvarnú a

jazdenie na koňoch. Na výtvarnej som vyrobila šperkovnicu pre maminu a rôzne iné výtvory o TRALALANDE. Na koňoch sme sa o ne starali alebo sme na nich jazdili. Okrem koní tam boli aj iné zvieratá. Napríklad prasatá, sliepky,...

Jedna moja spolubývajúca si vybraла divadlo a každý deň nacvičovala divadelnú hru. Dva dni pred koncom tábora nám ukazovali svoju divadelnú hru. Bola zaujímavá a veľmi sa mi páčila. Predposledný deň tábora sme si mohli vybrať, či chceme ísť na diskotéku alebo či chceme pozerať rozprávku.

Jedného dňa bola v TRALALANDE hrozná búrka. Lucka mala anjelika, ktorého sme sa celý čas držali, aby nás netrafil blesk. Lucka nás naučila, ako zistiť ako ďaleko od nás udrel blesk. Zistíme to takto: Ked' zbadáme blesk začneme počítať sekundy až pokial' nebudeme počuť hrom. Potom vydelíme počet sekúnd tromi. Výsledok je vzdialenosť blesku od nás v kilometroch.

Danielka Bežová, Tánička Ščešňáková

Môžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete?

Bol raz jeden chlapec, ktorý stále chodil na internet. Raz tam našiel veľmi podivný článok. V tom článku bolo, že ked' sa necháš doma celú noc odomknutý, tak ráno ti príde šťastie. A on tomu uveril. Celú noc sa nechal odomknutý. Ráno sa zobudil, a išiel kúpiť mlieko. A ked' už bol pri dverách, tak si spomenul, že nemá peňaženku. A tak si ju išiel zobrať. A nikde ju nenašiel. Vtedy zistil, že ho vykradli. Všetko kvôli internetu. Lebo uveril podivnému článku. Ráno prišlo NEŠTASTIE a nie šťastie. Bol to podvod. A potom už nikdy neveril internetu. Ani my mu neveríme.

Alex sa ešte nepoučil. Kto je Alex? Môj spolužiak. Na sociálnu sieť na internet napísal na stenu: „Hurááá!!! Za dobré vysvedčenie ma mamina berie na super lyžovačku! Budeme tam od 29. januára až 2. februára! Teším sa!“

Alex zabudol, že tento jeho odkaz môže čítať aj nejaký zlodej. Mal by dávať pozor, kde čo píše a čomu verí. Ľahko sa môže stať, že príde z lyžovačky a dom bude vykradnutý. Nás odkaz pre Alexa: „Alex dávaj si pozor, kde a čo píšeš na internete!“

Šimon Oravec, Tadeáš Mário Benko

Na čo nám je dobré hélium?

No. My si myslíme, že hélium je nám na to, aby naši mladší druhorodení nemali sopeľ na rukáve. Totiž naši mladší bratia sú akoby zbláznení do balónov. Preto môj mladší brat Tomáš obdivuje toho, kto vynášiel hélium. A viete, kto to bol? Ked' som hľadal po internete, tak som sa to dozvedel. Bol to Sir Norman Lockier. Môjmu bratovi som vysvetlil, že už nežije. A čo Tomáš? Ako vždy urobí jediné, čo vie – rozreve sa! Mama ma potom švacne utierkou a povie mi starú známu a domácu pieseň: „Šimon, veď si od neho o tri roky starší A máš mu ísť príkladom a nie ho draždiť!“

No môj brat Tomáš dookola omieľa, že chce od Sira Normana Lockiera podpis kartu. Ja mu hovorím, že by musel ísť do nebíčka a musel by som ho zabiť. No a on sa zase rozreve a mama dobehne s varechou a s mackovými vreckovkami. Občas sa stane, že v tom strese švacne môjmu bratovi a on sa rozreve ešte viac. No a potom robíme súd ako ked' Mišovi stiahli gate na WC.

A čo som vlastne chcel? Ahá!!! Načo nám je hélium! Vyrába nám ho vlastne slnko. Bez slnka by nebolo nič. Hélium zo slnka je potrebné pre život rastlín a živočíchov. Ľudia potrebujú energiu a tu berú z potravy. Potrava sú rastliny, alebo živočíchy. Bez hélia, by sme nemali ani energiu. Okrem toho ľudia ním plnia balóny, aby vzlietli do vzduchu. Dýchajú vzduch z balónikov, aby si zmenili hlas. Srandovali by tak.

Niekde som čítal, že sa dáva i do skiel špeciálnych okuliarov. Aj v mobilných telefónnoch by sme našli hélium. Vlastne ako tak zistujem, hélium potrebujeme všade. A hlavne, aby sme mali energiu. Keby som nemal energiu, nemohol by som hnevať mamu. To si myslím ja a Tadeáš.

Valentína Malichová

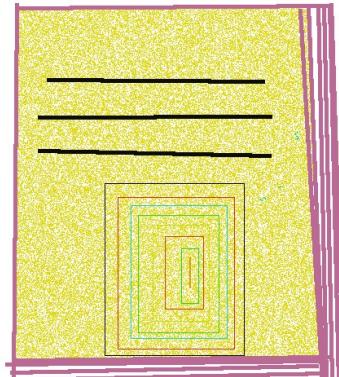
Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?

Volám sa Ema. Mám 14 rokov. Neznášam čítanie kníh, radšej si pozriem filmové spracovanie. Je to lepšie, dej je vlastne ten istý a nemusím si ani namáhať oči pri čítaní.

Môj oblúbený film je Divergencia. Videla som ho takmer stokrát. Mama mi hovorí, že by som si mala prečítať knihu, vraj je to úplne iné, ale ja si stojím sa svojím názorom, že knihy sú nanič. Jedine kde čítam je škola, tam je to povinné.

Každý týždeň chodíme povinne do knižnice, knihovnička Malicherná ma neznáša, vždy ked' si ostatní idú vybrať knihy, ja iba sedím na sedačke a hrám sa na mobile, preto ma neznáša. Naposledy sa ma pýtala, že prečo si nevyberám knihu? No a ja na to No ved' ja nečítam knihy, podľa mňa sú knihy nanič. Knihovnička sa na mňa naštvala a od vtedy so mnou nehovorí. A mne to ani nevadí, ved' ked' ja ani nečítam, môže mi to byť ukradnuté.

No ale raz na moje 15. narodeniny som od mojej starej mamy knihu Divergencia. Starkej vždy liezlo na nervy to, že nečítam knihy, a preto sa rozhodla dať mi knihu. Donútila ma ju čítať, začala som a zistovať, že je to skoro iné, iba dej je istý, nevedela som sa od tej knihy odtrhnúť. Odvtedy som nepozerala filmy, ale čítala knihy, v knihe si to môžeš sám predstaviť .

Obr. 6: Valentína Malichová

Kategória od 11 do 15 rokov

VÍŤAZNÉ PRÁCE

1. miesto: Hanka Noščáková

Ako vyzerali hry za detstva Tvojej babky alebo dedka? Sú nejaké stále rovnaké?

Čas plynne, ale sú veci, ktoré sú večné. Na príklad hra – deti sa hrajú odnepamäti.

Ako malá som sedávala obkročmo na drevenom prahu šopy a veľkým dedkovým kladivom som doňho zatíkala klince. Okoloidúca babička povedala mojej mame: „Pozri sa, ako keby som teba videla!“ A ja som spokojne páčila krivý klinec, ktorý tam zatíkol možno ešte môj dedko.

Obr. 7: Hanka Noščáková

Od postavenia šopy, odkedy tam môj pradedko miesto prahu vložil obrovský kus dreva, už takmer sto rokov, sa tam všetky deti našej rodiny hrávali s klincami a kladivom. Pravidlo hry bolo jednoduché – vytiahnuť starý klinec a zatíct’ ho ešte raz, čo najrovnejšie. Aj kladivo malo toľko isto rokov, ako prah; bolo na jednej strane rovné na zatíkanie a na druhej malo takú špeciálnu úpravu na vyťahovanie klincov. Hračka, ktorá sa dedila z generácie na generáciu. Ten prah má môj dedko dodnes, aj keď šopu sme pred časom zbúrali.

Ked’ som sa ho spýtala, s čím sa hrával on, bolo to práve to kladivo, prah a klince. Okrem toho si s bratom vyrobili z handier loptu a hrávali futbal, neskôr bol dokonca brankárom v mestskej lige. Jeho druhou láskou a hračkami boli rôzne mechanické, doma vyrábané hračky a strojčeky – od vodného mlynčeka, cez veterníky vyrábajúce trochu elektriny, svietielka, vláčiky zo špuliek od nití, bzučiaky, gombíkové vrtielka ... Z dedka sa stal výskumný pracovník a celý život, až doteraz sa takto hrá, tvorí a zlepšuje, vynalieza a objavuje ale aj rozoberá a skúma všetko, čo vyrobili iní. Jeho mechanické hračky nás tešia dodnes.

Aj babičky mali svoje hry – moja babka Helenka sa hrávala s dreveným kredencom, ktorý jej k štvrtým narodeninám spravil tesár Tóno z jej rodiny. Babka bola z chudobnej rodiny a keďže bola jediné dievča, nemala po kom zdediť dievčenské hračky. Ten kredenc bol zmenšeninou ozajstného a bol z ľahkého dreva, takže si ho vynášala von a tam sa hrávali s kamarátkami z ulice – varili, upratovali, piekli blato a pieskové koláčiky, zdobili ich burinou a kvetinkami z okolia. Z častého používania mal kredenc škrabance a odreniny, a tak ho jej mama (prababička Gizka) natrela ohavnou zelenou farbou. Ale babička Helenka si ho tak obľúbila, že ho má dodnes. Prežil tri potopy, dve generácie a prababkine čary s olejovou farbou.

Obr. 8: Hanka Noščáková

Väčšina dievčat sa hrávala s bábikami, no naša babka Helenka po mrkacej bábike túzila márne. Dostala ju až odo mňa, keď som mala sedem rokov a ona mi tento svoj nesplnený detský sen prezradila. Hrávali sme sa potom s bábikami spolu.

Aj babka Marianka túzila vždy po bábike, ale nikdy ju nedostala – boli chudobní, mala štyroch súrodencov a všetci museli ísť hned’ po skončení 11-ročenky pracovať. Ona mala to šťastie, že ako jedinej, poslednej v rodine, jej pradedko dovolil ísť do SPgŠ a stať sa učiteľkou v škôlke. A tak sa nakoniec predsa len hrala s deťmi a hračkami, nie však len tak hocijako. Ked’že ako malá hračky nemala, naučila sa hrať so všeličím – s kamienkami, listami, s vareškami, hrncami, robila panenky z divých makov, hrávala tieňové divadlo, spievala a vystupovala pred stádom husí, ktoré pásavali, hrávala sa lúčne hry. Naučila sa hračky vymýšľať aj vyrábať, napríklad šila bábiky, zvieratká, škriatkov a dokonca im robila aj šaty. To všetko potom robila nielen s deťmi v škôlke, ale aj s nami, jej vnúčatami.

Dedko Duško bol z bohatšej rodiny, a tak sa mohol hrávať so stavebnicou Merkur, ktorá slávi už takmer 100 rokov od jej vzniku a podobnou stavebnicou Vašek. Možno aj vďaka tomu sa z neho

stal stavbár. Okrem toho je ešte od detstva zberateľom všetkého možného, napríklad krabičiek zo zápaliek, odznakov, vrchov zo syra, obrázkových vreckoviek, známok, hlavolamov a pohľadníc. Dnes by mohol pokojne zásobovať nejaké múzeá. Vlastne celý jeho dom je plný muzeálnych exponátov, nedokázal vyhodiť vôbec nič.

Ked' sa tak vrátim na začiatok môjho prieskumu ohľadne hier mojich starých rodičov, zist'ujem, že sú aj hry, ktoré sa hrávali pred šesťdesiatimi rokmi rovnako ako dnes. Sú to: stolové hry – Človeče, nezlob se, šach, dáma, žolíkové karty, blchy; Pohybové hry vonku – naháňačka, schovávačka, opac-opac, slepá baba, vybijaná, futbal, prehadzovaná, guma, skákanie cez lano či švihadlo, skákanie škôlky; Hry s hračkami – s bábikami, so stolárskymi nástrojmi, zatíkanie, pílenie, hry s vítačkou, s fúrikom; Pokusy – hry s ohňom, s rastlinkami, s vodou, blatom, pieskom, plastom, bublifuk, plastelína; Hry so zvieratami – naháňačky so psom, túlenie s mačkami; Hry v domácnosti – varenie a pečenie, štieňanie, háčkovanie, vyšívanie, ručné práce; Slovné hry – čítanie a rozprávanie rozprávok, meno, mesto, zviera vec, slovný futbal, bášničky, telefón; Hry na tele – vytlieskavanie, písanie si prstom na chrbát, do piesku, na poštu; Stavanie bunkrov.

Obr. 9: Hanka Noščáková

Za tých šesťdesiat rokov sa doba veľmi zmenila, no čo ostáva je, že deti sa vždy hrali a vždy sa hrať budú. Možno nie celkom rovnako, ale podobne. Dokonca aj vo virtuálnom svete sa často hrávame to, čo sa hrávali naši starí naozaj, hoci to tak na prvý pohľad nevyzerá.

Dnes sa v rôznych hrách ako napr. Angela, Tom, Pou, Ben, Ginger, Tamagoči staráme o zvieratá či iné tvory a netvory tak, ako to robili naši starí rodičia v reálnom svete. Máme svoje strategické hry, stavíame bunkre, tvoríme partie spolupracujúce i bojujúce proti sebe, rovnako ako tí pred nami, len virtuálne. Vynaliezame, rozoberáme, skladáme, robíme pokusy, hráme sa so slovami aj cudzími jazykmi, a dokonca aj športy — futbal, hokej a iné sa dajú hrať bez toho, aby človek odlepil zadok od kresla. Aj obdobu všetkých ostatných hier môžeme nájsť vo virtuálnom svete.

Hra prosté prežije veky a asi je tým, čo spojí akékoľvek svety a prostredia.

2. miesto: Hanka Noščáková

Ťažký život superhrdinu

Človek odjakživa túžil mať nadprirodzené schopnosti. Viem to, lebo tieto túžby nachádzame zhmotnené v rozprávkach, kde hlavní hrdinovia dokážu všeličo nemožné, napr. Lomidrevo, princovia bojujúci s drakmi, Bystrozraký a iní hrdinovia. Nachádzame ich aj v mytológii a bájach – Herakles, Achilles, Prométeus, Fenri, Hele... Neskôr sa objavili aj v knihách a filmoch – Spiderman, Batman, Superman... Každý mal množstvo schopností, a hoci svet od nich všeličo očakával, vždy to bolo len to, čo mohli s trochou úsilia dokázať. To však neznamená, že nikdy nemali problémy.

Dnes už môže byť superhrdinom každý – vo virtuálnom svete si vyberie svoje schopnosti a môže si skúšať, čo s nimi dokáže. Čo spája virtuálny a reálny svet? Podľa mňa je každý hrdinom svojho vlastného životného príbehu. Akurát tie schopnosti si nemôžeme vybrať. Napriek tomu poznám hned niekoľko ozajstných, živých superhrdinov.

Napríklad moja babička Helenka – pred rokmi jej povedali, že sa má pripraviť na invalidný vozík, že už nikdy nebude chodiť. Ale babička sa zaťala a povedala si, že veru nie. Preťahovala sa na vidiek, zmenila celkom svoje stravovanie a životný štýl a invalidný vozík na ňu čaká márne.

Alebo aj náš známy bezdomovec Jozef. Stretávali sme ho každý deň. Chodil po Ružinove a triedil odpad. Daktorí si to neuvedomujú, ale pomáhal tým celej planéte – po lenivých bežných ľuďoch, ktorí vyhadzovali všetko dokopy, vyberal z kontajnerov papieri, plasty a sklo a dával ich do kontajnerov na separovaný odpad. Len preto, že chcel pomôcť svetu, aj keď je bezdomovec.

Moja mama povedala, že aj ja som superhrdinka už tým, že som sa narodila. Lekár totiž mame povedal, že asi nebude mať deti. Cenou za moje narodenie bola moja porucha vstrebávania výživy – lekári vraveli, že nikdy nebudem môcť jest. Mama – tiež superhrdinka – povedala, že budem a hotovo. A tak sme spolu spáchali hrdinské činy a ja som dnes šok pre lekárov, ktorí si mysleli, že budem celý život na infúziách a nutridrinkoch.

No nie je to ľahké – na rozdiel od superhrdinov vo filmoch, ktorí vždy majú šancu dokázať, čo treba, my nikdy nevieme, aké schopnosti naozaj máme a čo môžeme dokázať. Pred rokmi sa ma každý pýtal, čo som taká vychudnutá. Teraz zas, keď vojdem do miestnosti, všetci hľadia a ja viem, že rozmýšľajú nad tým, aká som tučná. Nedokážem stále ešte vstrebávať všetky živiny, a tak som stále hladná. To je ten ľažký život superhrdinu v bežnom živote.

Každý je hrdinom svojho životného príbehu. Svet je plný superhrdinov, o ktorých nevieme – niektorí sú chudí, iní tuční, iní bez domova, či chodiaci napriek tomu, že mali byť na vozíku. Ich super schopnosťou je, že dokážu byť sami sebou bez ohľadu na to, čo sa im deje, ako vypadajú, alebo kde sa zrovna ocitli.

Ak ste nimi aj vy, napíšte mi o tom, aké ľažkosti má váš super život. Lebo super hrdinovia si môžu pomáhať už len tým, že o sebe vedia a učia sa tak navzájom pochopiť sami seba a brat sa takí, akí sú.

3. miesto: Nina Habániková

Môžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete?

Na geografii stále robíme veľa projektov v rámci vyučovania. Už som robila projekty o riebach, tiesňavách, ľadovcoch, ale minule som dostala tému: kaňon. Presnejšie Bryce kaňon. Vôbec som netušila, čo to je a kde sa to nachádza a tak to aj dopadlo. Na prezentáciu som sa dlho a poctivo pripravovala, ako na každý projekt: našla som si obrázky, pripravila som si text, ktorý som našla na internete, začala som prepisovať svoj pripravený text, vložila som obrázky a na koniec som nastavila všetky efekty, pozadia, prechody a opravila všetky chyby. O pár dní prišiel dátum prezentácie a bola som trochu nervózna. Na tretej hodine geografie som prišla pred tabuľu a prezentácia sa začala.

Rozprávala som o kaňone s červenými skalami až som sa preklikala k snímku ... ... na ktorom sa všetci smiali a ja som nevedela prečo. Potom sa postavila paní učiteľka a posadila ma na miesto s päťkou a ja som stále nevedela prečo. Potom sme prešli na iný projekt. Po zazvonení zvončeka si ma paní učiteľa zavolala do zborovne na vážny rozhovor. Veľmi mi vynadala, že som sa na prezentáciu totálne vykašľala, pristúpila som k nej veľmi nezodpovedne a bez overenia použitých informácií (to však nerobím nikdy, je to príliš zdľhavé), že som ju prezentovala s nepravdivými údajmi ako napríklad: v kaňone žijú husi a kačky, ba aj huso kačky a vlastne je to jedna veľká farma, potom, že kaňon nevyhľiba voda, ale robotníci, a nakoniec informácia, čo prebieje všetko

-- všetky útvary kaňone sú vytesané z cukríkov marshmallows, ktoré menia svoje sfarbenie a svoj tvar podľa počasia. Pani učiteľka dodala, že takú nevydarenú prácu ešte nevidela, že mi tá päťka určite zhorsí priemer aspoň o tri desatiny a to mi pred vysvedčením naozaj nechýba a že mi dá druhú šancu s tým, že si ponechám starú päťku a na základe novej známky sa rozhodne, čo mi na vysvedčení dá.

S tvorbou novej prezentácie som sa dlho morila a výsledok bol očarujúci, hlavne pre veľkú jednotku v žiackej knižke a následne aj na vysvedčení. Po veľmi zlej skúsenosti som sa poučila a zistila som, že veriť všetkému na internete sa naozaj nevypláca -- učiteľka sa potom hnevá za nezmysly, za ktoré ja nemôžem, lebo neviem čo je kaňon a už vôbec neviem, čo je Bryce kaňon a všetky úlohy si zásadne robím sama bez pomoci rodičov.

Nakoniec som sa rozhodla, že si kúpim čítacia kníh aj rôzne encyklopédie do nej a tam si budem overovať texty do svojich prezentácií. Tak aj bolo, čítacia mi veľmi pomohla a už nikdy som za žiadnu prezentáciu päťku nedostala.

ĎALŠIE PRÁCE

Viktória Vargicová

Ako vznikol názov mesta (obce) kde bývaš?

Dejepisné poznatky: V minulosti mala naša Bratislava veľa názvov. V desiatom storočí bola pomenovaná po Bratislavskom hrade, ktorý sa volal Brezalauspure. Z neho boli odvodnené tieto názvy: Brezespurch, Presspurch a Pressburg. V dvanásťom storočí sa Bratislavský hrad začal nazývať Božanov hrad. A z toho bolo zase odvodnené latinské Posonium a maďarské Pozsony. V devätnásťom storočí, keď Štúr ustanobil spisovnú slovenčinu, nazval Bratislavu Břetislava and Dunajem, čo sa už na náš dnešný názov dost' podobá. Po prvej svetovej vojne sa uvažovalo nad tým, že Bratislavu nazvú Wilsonovo mesto (mne by sa taký názov nepáčil).

Konšpiračná teória: Ked' som ešte bola menšia (možno ked' som bola prváčka) rozmýšľala som nad tým, ako meno Bratislava vzniklo. Ako prvé som sa rozhodla, že si slovo rozdelím na rôzne slabiky alebo iné slová. Vyzeralo to asi takto: Bra-ti-slava, B-r-a-t-i-s-l-a-v-a, Br-at-is-lava. Jediné zmysluplné my prišlo to posledné. Ale nepamätala som si, že by bola niekedy na Slovensku láva. A tak som si nad týmto záhadným javom lámala svoju hlavu. Ked' už som sa takmer vzdala, prišiel spolužiak a povedal: „Aha, ved' to vyzerá ako Brati-Sláva. Haha, veľmi smiešne!“ Skoro som sa od hanby prepadla pod zem. Ale mal pravdu. A na toto som slovné spojenie som napísala krátku povest.

Povest' – príbeh: V jednom meste zvanom Pressburg, žili raz dvaja chlapci. Bača Jakub a pastier Maťo. Boli to bratia, švárny mládenci ako kvety a boli to taktiež silní junáci ako mocný dub. Všetci v meste im hovorili zázračný bratia, lebo medveďa porazili holými rukami a stromy zvalili jediným kopnutím.

Ked' bratia dospeli, zachcelo sa im ísť do sveta. Mater ich z domu vyprevadila a s nárekom pozorovala, ako jej synáčikovia odchádzajú. Ako si tak Jakub a Maťo chodili po tom svete, dopočuli sa o stratených princeznách, ktoré boli unesené obrovským a zlým šarkanom. Tak sa teda dohodli, že princezné zachránia. Prešli cez hlavnú bránu hradu rovno za kráľom. Úctivo sa kráľovi uklonili a dvojhlasne povedali: „Vaša výsost', nesmúťte už. My vaše dcéry zachránime!“ Kráľ sa tomu potešíl a obidvoch vystrojil na záchrannu jeho dcér.

Na druhý deň junáci vyrazili do boja. Prešli cez tri hory, cez tri doliny, cez žltú rieku, až sa dostali k hradu zlého šarkana. Hned' ked' prišli, uvideli princezné uväznené v hradných vežiach. Dvere sa rozleteli a v nich stál šarkan. Obidvaja vytasili meč a zaútočili na šarkana. Po dlhom a

namáhavom boji sa im podarilo poraziť šarkana. Vyslobodili princezné a všetci štyria sa vrátili do Pressburgu. Len čo sa ukázali na nádvorí, zavládli všade radovánky. Všetci kričali slová: Brati sláva! Od tejto udalosti sa začalo Pressburgu hovoriť Bratislava, lenže po čase Slováci dĺžen prestali vyslovovať. A toto meno nesie mesto, až do dnešných čias. Inšpirácia slovenskými povedami.

Mária Ostertágová

Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?

Počítačové hry sú rôzne. Niektoré nás môžu veľa naučiť, iné nám môžu škodiť, ale sú aj neutrálne hry.

Raz sa ma pýtali, z čoho sa vyrába sklo a keby som nehrala Minecraft, tak by som nevedela odpovedať. Kedže v Minecraftte na výrobu skla potrebujete piesok, tak mi napadlo, že by to aj v reálnom živote mohol byť piesok. Je pravda, že som na chvíľku zaváhala, či je to naozaj tak, ale nakoniec som sa rozhodla, že áno a bola to pravda.

Táto hra vlastne simuluje pobyt v prírode a boj o prežitie. Naučí nás plánovať a vyrábať veci. Napríklad ked' chceme vidieť vo svojom domčeku, potrebujeme fakľu. Aby sme získali fakľu, potrebujeme uhlie a palicu. Aby sme získali palicu, potrebujeme drevo, ktoré získame vyrúbaním stromu a aby sme získali uhlie, potrebujeme ho vyťažiť. Aby sme mohli vyťažiť uhlie, potrebujeme železný krompáč, čiže potrebujeme palicu a železo. Na vytáženie železa zasa potrebujeme drevnený krompáč, ktorý získame z palíc a dreva.

Minecraft nás učí aj trpežlivosti, ked' prečkávame noc. Ak hrajú hru viacerí hráči na jednom svete alebo serveri, môžu spolu bojovať alebo spolupracovať. Hra nás preto učí aj správnej komunikácii, spolupráci, ale aj reflexom, ked' na nás niekto zaútočí. Tiež nás učí orientáciu v priestore a trochu aj angličtinu, kedže je po anglicky.

Tiež hrávam hru Math run. Je to hra, v ktorej ovládate malú pandu, ktorá uteká veľkej zlej pande, ale v ceste jej stojí veľa prekážok a ked' do nejakej narazí, tak ju veľká panda chytí. Ak však vypočítate správne 5 príkladov v časovom limite, tak môžete pandička bežať d'alej. V tejto hre si precvičujete ostražitosť, postreh, reflexy ale aj rýchle počítanie.

Mojou ďalšou oblúbenou hrou je hra puzzles, čo je vlastne viacero hier spojených do jednej hry. V týchto hrách si precvičíte hlavne logické myšlenie.

Sú ešte aj ďalšie hry, ktoré nás učia napríklad ostražitosť, umenie vedieť sa vcítiť do druhého ale aj predvídať, čo spraví, rozvíjajú strategické myšlenie, predstavivosť, môžu nás naučiť cudzie jazyky, historiu, zemepis, prírodovedu a iné.

Sú aj neutrálne hry, ktoré nás neučia veci potrebné do života, ale nemajú na nás ani zlý vplyv. Hráme ich vtedy, ked' sa chceme trochu zabaviť.

Ale zase netvrdím, že sú všetky hry náučné. Sú to napríklad krvlačné hry a násilné hry. Tie nás poučia iba tak o tom, že sa to robiť nemá. Žiaľ, veľa ľudí to nepochopí a myslia si, že je to správne a začnú to robiť v reálnom živote. Takou hrou je napríklad hra GTA, v ktorej utekáte pred policijami a za zlé veci dostávate hviezdičky. Cieľom hry je mať čo najdlhšie čo najväčší počet hviezdičiek. Kedže sa mi myšlienka hry nepáči, tak ju ani nehrávam.

Aj ked' sú niektoré hry dobré a môžu nás veľa naučiť, tak si musíme dávať pozor, aby sme pri nich náhodou nepresedeli celý deň, pričom si budeme myslieť, že je to len chvíľočka. Čiže aj tá najlepšia hra nám môže uškodiť, ak pri nej strávime veľa času.

Emka Korbelová, Hanka Magová

Môžu ma počítačové hry naučiť niečo užitočné do života?

Volám sa Lucia ale všetci ma prezývajú Lucy. Môj hrozný brat sa volá Martin a je strašne závislý na počítači. Býva tam aj viac ako 5 hodín denne. Ked' mu mama povie napríklad: „Martin, chod' si upratať izbu!“ Martin väčšinou odpovie: „Ešte dohrám tento level!“ alebo „Práve som zapol počítač!“ A to už pritom hrá najmenej 2 hodiny.

No ale podľme k veci. Neuveríte čo sa stalo predvčerom u nás doma. Mama s tatom už boli fakt zúfalí a preto sa rozhodli, že s tým musia niečo robiť. Zobrali Martina k psychológovi, ale nepomohlo to. Potom ho vyskúšali zobrať k babke na vidiek, ale to dopadlo ešte horšie, lebo babka nemá internet a Martin bol z toho úplne nervózny a preto od babky ušiel a potom ho musela hľadať celá dedina.

Raz dokonca Martin predstieral, že je chorý a to len kvôli tomu, aby porazil svojho kamaráta Paťa v hre Dragensang, lebo Paťo bol už päťdesiata úroveň a on bol len dvadsiata. Martinova závislosť k počítaču bola proste veľmi... VEĽKÁ!!! Rodičia si už nevedeli rady. Martin kvôli počítaču aj prestal chodiť do školy, zamkol sa v izbe a bolo vybavené! A ked' bol hladný alebo smädný, potichučky šiel do kuchyne a niečo si uchmatol.

Tak som vymyslela úžasný plán! Ked' raz Martin hral na počítači, vyšla som von pre dom a kričala som do Martinovho okna, snažiac sa napodobiť Paťov hlas. Kričala som: „Maťo, príď ku mne o pol hodiny, zahráme si super hru čo mi nainštaloval tata!“ Martin to počul a začal sa chystať. Medzitým som zavolala Paťovi a spýtala som sa ho, či môže ísť Martin k nim. Samozrejme, Paťo súhlasiel. Tiež je závislák.

Prvý krok môjho plánu bol splnený, vysačkovať brata z izby! Ked' Martin odišiel, bolo to len na mne. Vymazala som mu všetky hry a zablokovala mu všetky hry a stránky, kde si môže hry stiahnuť. Namiesto nich som mu nainštalovala logické hry, ktoré sa hrávam ja. Potom ked' prišiel ocko, pomohol mi prestaviť počítač tak, že každý deň funguje len 2 hodiny, potom sa vypne. Tiež ma pochválil za to, že som vymyslela taký skvelý plán.

Napokon, ked' už Martin prišiel zo školy, najprv sa tým hrám čudoval, ale potom sa mu celkom zapáčili. Úplne zbledol, ked' sa mu počítač po 2 hodinách vypol. Určite si na to zvykne.

Po dvoch týždňoch sa to vymenilo. Za tie 2 týždne nedostal ani jednu päťku. Dostal 4 jednotky a jednu dvojku. Mama bola z toho celá šťastná! Odvtedy už Martin hráva iba logické hry a to len 2 hodiny denne. JA SOM ALE GENIÁLNE DIEŤA!!!

Jasna Péterová

Prečo je väčšinou kniha lepšia ako jej filmové spracovanie?

Kniha a film, majú niečo spoločné alebo sú naozaj také rozdielne?

Film natočený podľa knižnej predlohy má aj svoje chyby. Nie často ide tisícstránková kniha vtesnať do dvojhodinového filmu. Navyše pri písaní knihy stačí obvykle len pári ľudí, ale pri natáčaní filmu, treba tých ľudí viac. Treba zohnať kameramanov, režisérov, scenáristov, hercov, osvetľovačov... Práca na filme je oveľa zložitejšia ako práca na knihe. No niektorí filmári dokážu spraviť dobrú reprodukciu knihy. Takým príkladom môže byť aj Peter Jackson, režisér, ktorý nakrútil ságu Lord of the rings. Príbeh bol natočený podľa známej knihy anglického profesora J. R. R. Tolkiena. Bolo zložité napísať scenár tak, aby neboli vynechané klúčové postavy a deje, no zároveň okresané tak, aby sa to do filmu zmestilo. Zložité bolo nájsť aj vhodné lokality na vytvorenie fiktívnej Stredozeme.

O nejaký čas rovnomený režisér nakrútil aj knižného predchodcu Pána Prsteňov, tým bol Hobbit. Tiež sa to podarilo. Film sa držal knižnej predlohy tak, ako sa najviac dalo. Preto,

sa k filmovému spracovaniu kladne vyjadrovali aj kritici a znalci kníh. Film Pán prsteňov má dokonalé filmové spracovanie, od trikov až po dialógy postáv. Žiadna rasa v tomto príbehu nebola vynechaná, priestor mali aj Škreti, trpaslíci, ľudia, Hobitti, Elfovia, každý z nich mala vo filme svoj priestor.

No nie vždy sa podarí správne sfilmovať knihu a výsledok je potom sklamaním pre znalcov literárnej predlohy. Napríklad filmové spracovanie fantasy knihy Eragon. Samozrejme nebolo jednoduché zohnať rekvizity, animátorov a skompletizovať filmový štáb. Ale možno si mali najprv prečítať knižnú predlohu, aby vedeli aspoň približné správanie postáv, ich vzhľad a podobne. Nevravím, že sa mali držať do bodky knižnej predlohy ako to spravil režisér Pána Prsteňov, ale aspoň nemuseli vynechávať kľúčové postavy pre budúci dej. Napríklad tam chýbalo pári kľúčových postáv a scén. Po dodaní filmu na plátna sa zdvihla vlna kritiky a stal sa predmetom diskusií.

Kniha, tým, že počet jej strán je prakticky neobmedzený, dodáva možnosti ako sa pohrať s opisom prostredia, charakterom jednotlivých postáv a podobne. Dáva nekonečnú možnosť, lepšie ponoriť sa do psychiky jednotlivých postáv a hlbšie porozumieť ich zmýšľaniu. Pravdou však je, že film je často krát obmedzený na krátky časový úsek a preto, sleduje postavy a dej častokrát len povrchne.

Film je zložitý, nie vždy sa vydarí počasie, nie vždy je po ruke kameraman alebo scenárista. Proste vytvoriť dobrý film dá mnoho práce.

Dnešná moderná doba však ponúka vytvoriť film s veľa digitálnymi postavami, prostrediami a svetom. V podstate, niektoré filmy využívajú nadmieru veľa počítačovej animácie a ľudský faktor vo filme pomaly mizne. Potom sa stávajú filmy preefektovanými a to im veľmi neprospevia. Nemám nič proti animovaným filmom, dobre, nech sú aj také. Nech sú počítačovo dotvorené vojská v bitke o Mordor, dobre, je to len časť dotvorená graficky, herci sú tam ozajstný a nevyznie to umelo. Ale nesmie sa zabúdať, že práca, ľudí vo filme je tiež potrebná. Niekedy, sa stáva, najčastejšie však v tých nových sci-fi filmoch, že postavy sú animované, pri tom ich predchodca bol s normálnymi živými ľuďmi. To by bol aj prípad najnovšej časti STAR WARS. Nič proti STAR WARS nemám, je to super film, parádne natočený, ale aby sa zabúdalo na ľudí, je to divné, naozaj, celý film vyzerá nerealisticky, a potom to kazí celkový dojem z deja.

Pravdou je, že doba beží dopredu, a preto, sa aj filmový priemysel mení. Ide dopredu a mení sa. Veľkofilmy sú plné počítačových efektov o ktorých sa dalo, koncom dvadsiateho storočia len snívať. Dokážete, bez modernej technológie, dokonale spraviť draka Šmaka tak, aby vyzeral realisticky a hýbal sa? Bez počítačovej technológie by to ani nešlo. Jeden týždeň by len trvalo priemernému počítaču renderovanie jedinej Šmakovej šupinky v trilógii Hobbit. Takže nové technológie sú pre film aj prínosom. No všetkého s mierou. Nie vždy sa práve ten efekt do filmu hodí.

No kniha s filmom sa prakticky nedá porovnávať. Kniha je iná a film je tiež iný. Pravdaže, neviem ani povedať, čo je lepšie. Inokedy je lepšia kniha a inokedy zas film. Nedajú sa porovnať a keby sa aj dali, bolo by to, akoby sme zrovnávali jablká s hruškami. To sa proste nedá. Neviem to posúdiť. Kniha je proste iná, má iné parametre ako film. Film je tiež dobrý ale inak. To je názor mnä a každý nech si urobí vlastný obrázok o knihe a o filme. To je k tomu asi všetko. Takže nech si každý domyslí svoj záver sám. :D

Zina Melicherčíková

Môžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete?

Určite nemôžeme veriť všetkému, čo nájdeme na internete. A teraz porozprávam tri príbehy, prečo je to práve tak ako hovorím:

1. príbeh: Raz v jeden krásny jarný deň sa Mara chystala do školy. Akurát si robila domácu úlohu z dejepisu. V škole sa učili o 2. svetovej vojne a mali zistiť kde sa odohrávala. Mara si

zapla počítač a do googleu napísala: 2. svetová vojna. Našla si nemenovanú stránku o 2. svetovej vojne. Dočítala sa, že sa odohrávala v Malackách. My samozrejme vieme, že 2. svetová vojna sa neodohrávala v Malackách. No Mara to nevedela a tak napísala, že sa odohrávala v Malackách. Kad' to v škole povedala všetci vybuchli smiechom no učiteľka jej dala čierny bod za úplnú blbost'.

2.príbeh: Pán Mrkvička, muž stredného veku, si chcel kúpiť byt v Rači do 100 tisíc eur. Otvoril si internetovú stránku s predajom bytov. Našiel krásny trojizbový byt v Rači ktorý stál iba 86 tisíc eur. Zavolal pánovi, ktorý byt predával, a dohodol si stretnutie na nasledujúci deň. Na konci prehliadky bytu sa Mrkvička spýtal na cenu bytu. Vtedy ponuku odmietol, ked'že naozajstná cena bola 120 tisíc eur a internetová stránka ho iba oklamala.

3.príbeh: Dva roky dozadu mal pápež dôležitú modlitbu. Taká dôležitá bola hľavne preto, lebo ju čítal z počítača. Prišli milióny ľudí a pápež začal čítať. Všetko išlo hladko, no po nejakom čase sa začali ľudia chytať za ústa a šepkať si nejaké vety o tom, ako mohol niečo také povedať pápež. Ked' pápež dokončil svoju modlitbu, poradca povedal, že prečítal veľa viet o zle kresťanstva. Pápež sa ospravedlnil, no už nikdy nečítal modlitby z internetu.

Dúfam, že ste sa poučili a nebudeste sa spoliehať internet, ale na vlastnú hlavu.

Hodnotiaca porota

Anita Antalová

Stanislav Griguš

Zuzana Berger Haladová

Michal Hučko

Robert Valík

Miroslava Valfíková

Peter Vankúš

Ivana Varhaníková

Alžbeta Živčáková

SIEMENS

ISBN: 978-80-8147-070-7